

ยง อิงคเวทย์ บรมครูผู้บุกเบิกงานแปลทกวีนิพนธ์จีนโบราณ : ผลงานและอัตลักษณ์

จรัสศรี จิรภาส¹

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งอภิปรายผลงานและรูปแบบการเผยแพร่งานแปลทกวีนิพนธ์จีนโบราณของยง อิงคเวทย์ ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์อัตลักษณ์งานแปลของยง อิงคเวทย์ จากการศึกษาพบว่า ยง หรือ “อาจารย์ยง” ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นผู้ริเริ่มบุกเบิกเส้นทางงานแปลทกวีนิพนธ์จีนโบราณของไทย ได้ถ่ายทอดผลงานแปลทกวีนิพนธ์จีนไว้เป็นจำนวนมากและครอบคลุมแทบจะทุกยุคสมัยของจีน ด้วยอัตลักษณ์งานแปลที่สามารถรักษา “อรรถ” และ “รส” ได้เทียบเสมอภาษาต้นฉบับ และแบบฉบับ “งานแปลกึ่งงานวิชาการ” ซึ่งพบว่าผู้แปลได้เสริมข้อความรู้ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีนประกอบการแปลทกวีนิพนธ์ในแต่ละยุคสมัยเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้งานแปลของท่านได้รับการสนับสนุนให้จัดพิมพ์ซ้ำหลายครั้งในโอกาสต่าง ๆ กัน เป็นแม่แบบและแรงบันดาลใจการแปลทกวีนิพนธ์จีนโบราณของนักแปลรายอื่น ๆ อีกทั้งยังเป็นเอกสารวิชาการชิ้นสำคัญในการการศึกษาประวัติศาสตร์จีนและของไทยอีกด้วย

คำสำคัญ: ยง อิงคเวทย์ งานแปลทกวีนิพนธ์จีนโบราณ อัตลักษณ์และผลงาน “แบบฉบับอาจารย์ยง”

ฉันทลักษณ์เทียบเสมอ

¹ ศาสตราจารย์ ดร. ประจำภาควิชาภาษาไทยและอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาการแปลไทย-จีน สถาบันเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง อีเมล: xieyubing@bfsu.edu.cn

The Eminent Pioneer Translator of Chinese Classical Poetry, Yong Ingkawate: Works and Identities

Charassri Jiraphas²

Abstract

This article aims to discuss Yong Ingkawate's Thai translation of Chinese Classical Poetry and its dissemination. The analysis of identities in the works studied is also presented. From the study, it was found that Yong had translated a large number of Chinese classical poetry which covered almost all periods of Chinese literature. His works show that he was a pioneer and eminent in Thai translation of Chinese classical poetry. His translations conveyed both senses and sensibilities. His informal academic style, adding historical and cultural supplementary details to the translated works, has led to his translations being published and republished on many occasions. As a result, Yong Ingkawate, has been a significant role model and inspiration for younger translators. Furthermore, his translated works are important academic documents for the study on Thai-Chinese history.

Keywords: Yong Ingkawate, Classical Chinese poetry translated into Thai, Works and identities, Translation styles of Yong, Parallel literal style

---

²Prof. Dr., Department of Thai Language and Thai-Chinese Translation of Master's Degree Programs, School of Asian Studies, Beijing Foreign Studies University. e-mail: xieyubing@bfsu.edu.cn

บทนำ

ในบรรดางานแปลวรรณกรรมจีนหลากหลายประเภทที่ถ่ายทอดเป็นภาษาไทย ในทัศนะของผู้เขียนเห็นว่างานแปลวรรณกรรมประเภทวีนิพนธ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งกวีนิพนธ์จีนโบราณเป็นงานแปลวรรณกรรมที่จำต้องอาศัยความประณีตและรังสรรค์ในการแปลมากกว่าวรรณกรรมประเภทอื่นใด คำว่า “แปล” ภาษาจีนใช้คำว่า “ฟาน” 翻 กับ “อี้” 译 ความหมายตามตัวอักษรภาษาจีนหมายถึง “การปรับให้เป็นรูปแบบใหม่และใช้ภาษาหนึ่งถ่ายทอดไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง”³ หากพิจารณาความหมายของรากศัพท์คำทั้งสองคำนี้ หมายถึงการถ่ายทอดด้วยการพลิกแพลง แปรหรือปรับสภาพ แสดงนัยยะว่าบริบทและหน้าที่ของการแปลโดยเนื้อแท้ คือการสื่อสารหรือถ่ายทอดภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งโดยยึดผลลัพธ์เพื่อให้ผู้อ่านภาษาปลายทางมีความเข้าใจภาษาต้นทางว่าสื่อสารอะไรและอย่างไร ไม่น่าจะมีจุดมุ่งหมายให้ก่อประสิทธิผลซับซ้อนแต่อย่างใดเท่าที่เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านความแตกต่างของวัฒนธรรมภาษาและธรรมชาติของแต่ละภาษา การถ่ายทอดภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งเสมือนไปไม้สองด้านที่ยากจะเป็นสีเขียวเดียวกันแนบสนิท การแปลภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งให้เทียบเสมอกันหลาย ๆ ด้านจึงไม่ใช่เรื่องที่จะกระทำได้โดยง่าย ทั้งยังเนื่องด้วยเงื่อนไขและปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อภาวะซับซ้อนและอิทธิพลต่อประสิทธิผลงานแปลในด้านนามธรรมและรูปธรรม การตีความของคำว่า “คุณภาพงานแปล” ที่มีการมองต่างมุมทั้งในแง่ของผู้แปล ผู้สื่อสาร (ต้นฉบับ) และแ่งมุมผู้รับสาร (ผู้อ่าน) จึงส่งผลให้เกิดทฤษฎีงานแปลหลากหลายทัศนะภายใต้ขอบเขต บริบทและการอธิบายความที่แตกต่างกันไป ทำให้ดูเหมือนว่าความหมายของการแปลมีขอบข่ายกระบวนขั้นและรายละเอียดซับซ้อนมากมาย

ส่วนกวีนิพนธ์เป็นรูปแบบทางศิลปะที่มนุษย์ถ่ายทอดความนึกคิด สารความรู้ อารมณ์ กลั่นกรองแลถ่ายทอดผ่านตัวอักษรที่มีระเบียบแบบแผน มีจังหวะจะโคน มีความวิจิตรของตัวอักษรส่งผลให้กวีนิพนธ์สามารถสะท้อนความงามเชิงสุนทรียะตอบสนองภาวะทางใจของมนุษย์ทุกหมู่เหล่า

ทุกผืนแผ่นดินในโลกล้วนมีบทกวีอันเป็น “รัตนมณี” แห่งชาติ ประเทศที่มีประวัติศาสตร์และอารยธรรมที่ยาวนานเช่นประเทศจีนเป็นแหล่งผลิต “รัตนมณี” แห่งชาติจำนวนมากและด้วยคุณค่าทางประวัติศาสตร์และความงดงามด้านสุนทรียะทางภาษาได้ส่งผลให้บทกวีจีนมีอายุยืนยาวนานนับพัน ๆ ปี อีกทั้งยังได้ส่งอิทธิพลแผ่ขยายเป็นภาษาต่างประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

งานแปลบทกวีนิพนธ์โดยเฉพาะบทกวีจีนโบราณ เป็นงานที่จำต้องพิถีพิถันมากกว่างานแปลประเภทร้อยแก้วทั่วไป ผู้แปลนอกจากจะต้องยึดหลัก “3 ตรง” ได้แก่ “ชื่อตรง” (ชื่อสัทยต์ต่อต้นฉบับ บรรลุหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ต้นฉบับ) “เทียบตรง” (ภาษาที่แปลมีความแม่นยำ ถูกต้องตรงกับข้อความต้นฉบับ) “ตรงใจ” (ตอบสนองจุดหมายและความปรารถนาของผู้อ่าน) เป็นพื้นฐานแล้ว การแปลภาษาฉันทลักษณ์ยังมีกระบวนการเหนือชั้นการแปลภาษาร้อยแก้วทั่วไปคือ นอกจากต้องรักษา “อรรถ” (แก่นแท้ของเนื้อหา) ดังกล่าวแล้ว หากผู้แปลสามารถรังสรรค์ถ้อยคำอันก่อให้เกิด “รส” ทางวรรณคดี (ความไพเราะในการใช้ถ้อยคำให้เกิดความงดงามและซาบซึ้ง) ประกอบกับรูปลักษณ์ของภาษายังมีความวิจิตรสวยงามเทียบเสมอภาษาต้นฉบับได้มากเท่าใด งานแปลชิ้นนั้นก็ยิ่งถือได้ว่ามีความเหนือชั้นงานแปลทั้งปวง

³ ความหมายภาษาจีน 翻 : 反转、改变、变动位置。译 : 篆文(言、说) + (辵、传递)。造字本义 : 用一种语言传达另一种语言。(Gua Gu Wen Dictionary, 2015)

ซึ่งโดยทั่วไปงานแปลที่สามารถบรรลุ “ประสิทธิผลเทียบเสมอ” ในทุก ๆ ด้านเป็นเรื่องกระทำได้ยากยิ่ง ทว่า ผลงานแปล “กวีนิพนธ์จีนพากย์ไทย”⁴ โดยยง อิงคเวทย์ ที่เริ่มแพร่หลายตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 20 (พ.ศ. 2507) เป็นต้นมานั้น เป็นตัวอย่างศึกษาสำคัญที่ไม่เพียงถ่ายทอดให้เห็นถึงขอบเขตงานแปลบทกวีนิพนธ์จีนของไทยที่ครอบคลุมทุกยุคสมัยในประวัติศาสตร์จีน เทคนิคและคุณค่างานแปลบทกวีนิพนธ์จีนรวมถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่สามารถเรียกว่า “แบบฉบับอาจารย์ยง” ยังเป็นสาระสำคัญในการศึกษาของบทความนี้ซึ่งจะแจกแจงรายละเอียดต่อไป

ประวัติและความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทยและจีนของยง อิงคเวทย์

ยง อิงคเวทย์ หรือเป็นที่เรียกขานทั่วไปว่า “อาจารย์ยง” (สิริอายุราวปี พ.ศ. 2449-2530) มีนามภาษาจีนว่า หวงหรงกวง 黄荣光⁵ เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนที่ถือกำเนิดและเติบโตในช่วง 5 รัชกาลแห่งยุครัตนโกสินทร์ คือตั้งแต่ปลายสมัยรัชกาลที่ 5 ถึงรัชกาลที่ 9 (พ.ศ.2453-2559) เป็นชาวไทยที่เติบโตใน “สังคมเยาวราช” ทว่าไม่ได้ประกอบอาชีพทางด้านการค้าขาย เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางครอบครัวและสังคมการทำงานของท่านส่งผลให้ท่านเป็นลูกจีนที่ “เอาดี” และ “ได้ดี” ไปทางด้านการศึกษาเป็นสำคัญ ยง เคยรับราชการในกระทรวงศึกษาธิการ เคยเป็นอาจารย์สอนภาษาไทยให้แก่สถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงของไทยเป็นผู้สร้างคุณูปการในแวดวงการศึกษาของไทยตลอดจนเป็นสะพานเชื่อมโยงความเข้าใจทางภาษาและวัฒนธรรมจีนแก่ชนชาวไทยที่สำคัญยิ่งท่านยังเคยเป็นผู้ร่วมก่อตั้งสถานีวิทยาศึกษาของไทยเป็นหนึ่งในผู้แต่งแบบเรียนภาษาไทยพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการในช่วงปี พ.ศ. 2480-2493 (ยุคสมัยเดียวกับการใช้แบบเรียนภาษาไทยรุ่นหลวงครูณกิจจิวิฐและเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี) ด้านความเชี่ยวชาญการแปลจีน-ไทยและไทย-จีน ท่านสามารถแปลเพลงสรรเสริญพระบารมีเป็นภาษาจีนในรูปฉันทลักษณ์จีน มีเนื้อร้องภาษาจีนที่เทียบเคียงกับทำนองดนตรีได้อย่างกลมกลืน ท่านเป็นผู้บุกเบิกการแปลบทกวีนิพนธ์จีนโบราณและมีงานแปลระดับคุณภาพเป็นจำนวนมากทั้งยังเป็นผู้ริเริ่มการประยุกต์ใช้ตัวอย่างบทกวีนิพนธ์จีนประกอบการเรียนการสอนนิพนธ์คดีเปรียบเทียบในช่วงปี พ.ศ. 2518 ซึ่งยุคสมัยนั้นรายวิชาการคดีเปรียบเทียบของไทยส่วนใหญ่ใช้หลักทฤษฎีและตัวอย่างศึกษาจากตะวันตกเป็นหลัก

ด้านความรู้ความสามารถภาษาจีนและการแปล ได้มีบุคคลในวงการนักเขียน นักแปล นักวรรณคดีไทยหลายท่านยกย่องและชื่นชมผลงานทางด้านงานแปลบทกวีนิพนธ์จีนของ “อาจารย์ยง” ivaต่าง ๆ นานา เช่น “เข้าใจลึกซึ้ง คัพท์ คงรสคำและภาพพจน์ของบทประพันธ์เดิมไว้ได้ดีเยี่ยม” (นิตยา พลพิพัฒน์พงษ์ มหาบัณฑิตสาขาวรรณคดีจีน

⁴ คำเฉพาะที่ ถาวร สิกขโกศล นิยมใช้ในงานศึกษางานแปลจีน-ไทยเมื่อกล่าวถึงงานแปลของอาจารย์ยง

⁵ ผู้เขียนเคยถอดเสียงชื่อ ยง อิงคเวทย์เป็นภาษาจีนว่า 庸·英·卡·威 ใช้อักษรจีน 庸 ถ่ายเสียงชื่อ “ยง” ต่อมาตั้งข้อสงสัยคิดว่า คำว่า “ยง” น่าจะมาจากอักษรกลางของชื่อจีนคือ หรง 榮 และเห็นว่าผลงานท่านได้สร้างคุณูปการอันใหญ่หลวงต่อแวดวงการศึกษาของประเทศไทย ในการถ่ายทอดชื่อไทยเป็นภาษาจีน ผู้เขียนจึงเลือกใช้คำว่า 榮 ซึ่งหมายถึง 榮耀 (เป็นเกียรติ เกียรติยศ) แทนที่คำว่า (ซึ่งหมายถึง สมณะ) ช่วงต้นปี พ.ศ.2562 นี้มีโอกาสนสอบถามอาจารย์ถาวร สิกขโกศล ศิษย์เอกอาจารย์ยง ได้ความว่าชื่อไทยของท่านมาจากชื่อจีนตามข้อสังเกตจริง (ถาวร สิกขโกศล, สัมภาษณ์ไม่เป็นทางการ, 5 มกราคม 2562)

มหาวิทยาลัยปักกิ่งและผู้เขียนหนังสือ “อารยธรรมจีน” “คุณยงบรรจงถ่ายทอด (กวีนิพนธ์จีน) เป็นพากย์ไทย โดยรักษาอรรถและรสไว้ได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับเดิมมากที่สุด” (ทองแถม นาถจำนง นักแปลบทกวีจีน นักหนังสือพิมพ์ บรรณาธิการสำนักพิมพ์และบทความหนังสือพิมพ์ที่มีชื่อเสียงของไทย) (Ingkhawet, Shijing., 1992 : 15) “ท่านหยั่งลึกลงใน “อรรถ” และ “รส” ของต้นตีกวีนิพนธ์จีนได้อย่างถึงแก่น” (ถาวร สิกขโกศล ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทยและวัฒนธรรมจีน กล่าวถึงใน “แนะนำการแปลกวีนิพนธ์จีนของอาจารย์ยง อิงคเวทย์”) (Ingkhawet, 2011 : 13)

อิทธิพลที่ส่งผลให้ “อาจารย์ยง” มีความรู้ระดับดีทั้งในภาษาจีนและภาษาไทย น่าจะสืบเนื่องมาจากการที่ท่านเติบโตภายใต้สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ในสังคมจีน ก่อร่างสร้างตัวในสายอาชีพท่ามกลางเหล่าราชบัณฑิตที่มีชื่อเสียงของไทย คำนำในหนังสือ “ซือจิง บุชาบ่อแรกของกวีนิพนธ์จีน” มีข้อความที่แนะนำประวัติของท่านเป็นภาษาจีนความตอนหนึ่งว่า “我幼年在家里·由我慈祥的父亲黄传开公教我读千字文·我母亲 (คุณแม่อิง อิงคเวทย์) 虽是泰国人·但我十二岁时·她能教我读中文本的三国志演绎·我妹苏黄淑兰幼年时天天朗诵她的泰文巨蒙读本 มูลบทบรรพกิจ·也使我泰诗的悦耳音节发生美感·” (Ingkhawet, 1992 : 10) หรือ ใจความสำคัญภาษาไทยว่า “สมัยวัยเยาว์ คุณพ่อผู้เปี่ยมไปด้วยความเมตตาการุณย์ของข้าพเจ้าได้ปลูกฝังให้ข้าพเจ้าศึกษาดำรง “เขียน จ้อเหวิน”⁶ คุณแม่ข้าพเจ้าแม้ว่าจะเป็นชาวไทยแต่ท่านก็สามารถสอนให้ข้าพเจ้าอ่านตำราสามก๊กฉบับภาษาจีนได้ตั้งแต่ข้าพเจ้าอายุประมาณสิบสองสิบสามขวบทางด้านน้องสาวของข้าพเจ้า ในวัยเยาว์มีความขยันหมั่นเพียรท่องจำมูลบทบรรพกิจเป็นประจำวัน ทำให้ข้าพเจ้าพลอยรับรสทำนองสุนทรีย์ของบทกวีไทยไปด้วย”⁷

คำนำหนังสือเล่มเดียวกันยังได้แนะนำให้ทราบด้วยว่าชีวิตในช่วงวัยทำงานของท่านแวดล้อมไปด้วยมิตรสหายที่ประกอบอาชีพสายการศึกษา เป็นผู้มีฐานะทางสังคมดี มีภูมิความรู้สูง ด้านความเชี่ยวชาญงานประพันธ์และความรู้ด้านกายกอลอน ینگเคยได้รับการถ่ายทอดวิชาจาก ศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล (อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมและอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร) โดยยงอ้างถึง ม.ล.ปิ่น มาลากุลว่าเป็น “ปูชนียอาจารย์ท่านแรกผู้กรุณาช่วยกล่อมเกลากายกอลอนของข้าพเจ้า” (Ingkhawet, 1992 : 8)

ผลงานแปลกวีนิพนธ์จีนและอิทธิพลสนับสนุน

1. ช่วงสมัยที่แพร่หลายงานแปลกวีนิพนธ์จีนและอิทธิพลสนับสนุน

ยง อิงคเวทย์ เป็นผู้บุกเบิกงานแปลกวีนิพนธ์จีนโบราณในรูปสิ่งพิมพ์ซึ่งมีการแพร่หลายมากกว่าครึ่งศตวรรษ สามารถแบ่งช่วงระยะเวลาการแพร่กระจายงานแปลบทกวีนิพนธ์จีนของยง อิงคเวทย์ออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

⁶ “ตำราพันอักษร” (Thousand-Character Text) ตำราโบราณของจีน แต่ละประโยคประกอบด้วยอักษรจีน 4 คำประกอบเข้าด้วยกันรวมเป็น 1,000 ตัวอักษร เริ่มแพร่หลายตั้งแต่ยุคหนานเป่ย์เฉา (ค.ศ.420-589) ปัจจุบันประเทศจีนยังใช้เป็นตำราเรียนของนักเรียนชั้นประถมและยังเป็นเนื้อหาบังคับที่บัณฑิตสายวรรณคดีจีนจำต้องศึกษาเรียนรู้

⁷ ความแปลโดยผู้เขียน

1.1 ช่วงบุกเบิกและเผยแพร่งานแปลกวีนิพนธ์จีนโดยเจ้าของผลงาน (2507-2519)

ช่วงแรกของการแพร่กระจายงานแปลกวีนิพนธ์จีนของยง อิงคเวทย์ส่วนใหญ่ปรากฏอยู่ในรูปสิ่งพิมพ์ประเภทบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร “จันทร์เกษม” อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.2507-2519 ผลงานที่ปรากฏตีพิมพ์เผยแพร่ผ่านวารสาร “จันทร์เกษม” ยังเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียบเรียงเอกสารประกอบคำสอนหัวข้อ “สังเขปวิวัฒนาการของกวีนิพนธ์จีน” วิชาวรรณคดีเปรียบเทียบกับ ยง ได้ใช้บรรยายให้แก่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในช่วงปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมาด้วย รายละเอียดของบทความและเอกสารประกอบการสอนดังกล่าวจะแนะนำในหัวข้อ 2.1 และ 2.2 ต่อไป

1.2 ช่วงรำลึกและอาลัยอาจารย์ยง (2529-2535)

ภายหลังจากที่ ยง อิงคเวทย์ ถึงแก่อนิจกรรม ได้มีกลุ่มบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ตระหนักถึงคุณค่าผลงานแปลกวีนิพนธ์จีน พยายามผลักดันให้มีการแพร่หลายในวงกว้างมากขึ้น จากข้อมูลที่ศึกษารวบรวมพบว่าช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2529-2535 ได้มีสำนักพิมพ์และองค์กรการกุศลต่าง ๆ นำผลงานของท่านมาตีพิมพ์เผยแพร่อย่างต่อเนื่อง ไหล่ลำดับเวลาก่อน-หลัง ได้แก่ “ชื่อ เพลงแห่งชีวิตของจีน” จัดพิมพ์โดยศิลปินวัฒนธรรมในโอกาส “ฉลอง 200 ปีสุนทรภู่” ในหนังสือไม่ได้รับรูปปีที่พิมพ์ คาดว่าราวปี พ.ศ. 2529 ต่อมาคือ “ยงนิพนธ์พจนานุกรม” จัดพิมพ์เพื่อเป็นที่รำลึกในงานฌาปนกิจศพของท่านในปี พ.ศ.2530 (สิริอายุรวม 81 ปี) “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน: ชื่อจริง คู่ฉื่อ” มูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีปตีพิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ.2532 ต่อเนื่องด้วย “กวีนิพนธ์จีน 3 ยุค”⁸ ได้แก่ “ชื่อจริง บุชบาแรก ของกวีนิพนธ์จีน” “คู่ฉื่อ ผกางามแห่งจีนใต้” และ “โจโฉ โจผี โจสิต ยอดกวียุคสามก๊ก” ที่ทางสำนักพิมพ์อินหยางบริษัทนานมี จัดพิมพ์เผยแพร่พร้อมกัน 3 เล่มในเดือนกันยายน ปี พ.ศ.2535 เป็นชุดที่ได้รับการอ้างอิงและเผยแพร่งว้างขวางที่สุด

1.3 ช่วงอนุรักษ์งานเก่าอันทรงคุณค่า (2554 หรือต้นศตวรรษที่ 21)

เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายผู้ติดตามผลงานแปลบทกวีนิพนธ์จีนโบราณมีขอบเขตค่อนข้างจำกัด งานแปลบทกวีนิพนธ์จีนโบราณของไทยส่วนใหญ่มักจะได้รับ การสนับสนุนในการจัดพิมพ์และเผยแพร่โดยองค์กรการกุศล บ้างก็จากสำนักพิมพ์ที่ก่อตั้งโดยลูกหลานจีน บ้างก็จากการเกื้อกูลของคณาจารย์และมิตรสหายของผู้แปล รวมไปถึง การสนับสนุนเป็นกรณีเฉพาะจากบุคคลชั้นสูงในสังคมไทยด้วย เป็นต้น⁹ ภายหลังจากการสนับสนุนตีพิมพ์เผยแพร่ชุด “กวีนิพนธ์จีน 3 ยุค” โดยสำนักพิมพ์อินหยางในปี พ.ศ. 2535 การแพร่กระจายงานแปลบท กวีนิพนธ์จีนโบราณของยง ก็ได้ทิ้งช่วงไปนาน กระทั่งในปี พ.ศ.2554 “มูลนิธิเผยแพร่คุณธรรมเพื่อการสงเคราะห์ จีจิ้นเกาะ” ได้รวบรวมผลงานงานแปลบทกวีนิพนธ์จีนหลายยุคสมัยของท่านมาเรียบเรียงและตีพิมพ์ใหม่ ภายใต้อีกชื่อว่า “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน” จัดพิมพ์ในวโรกาสที่รัชกาลที่ 9 พระชนมายุครบเจ็ดรอบพระนักษัตรในเดือนสิงหาคม ปี พ.ศ.2554 ผนวกกับวาระฉลองวัชรมงกุฎสมโภชทศวรรษจีจิ้นเกาะพร้อมด้วย “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน” (ฉบับจีจิ้นเกาะ) เล่มนี้ถือเป็นแหล่งเผยแพร่งานแปลบทกวีนิพนธ์จีนของยงที่เป็นปัจจุบันที่สุด และเป็นเล่มที่สมบูรณ์กว่าสิ่งพิมพ์ชิ้นใดของยงที่เคย “เผยแพร่” และ “ตีพิมพ์เผยแพร่” นับตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา

⁸ คำเฉพาะที่ผู้เขียนใช้ในบทความนี้

⁹ ศึกษาข้อจำกัดของการแพร่กระจายงานแปลบทกวีนิพนธ์จีนของไทยโดยละเอียดได้จาก Jiraphas, C. (2019). Characteristics of the Spread of Ancient Chinese Poems in Thai. *Liberal Studies Review*, 14 (1), 106-118. (In Thai)

ในการจัดพิมพ์ “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน” (ฉบับจีนเกาะ) มีผู้สนับสนุนเบื้องหลังที่ควรค่าแก่การจดจำด้วยกัน 2 ท่าน ท่านหนึ่งคือ ถาวร สิกขโกศล (ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการศิลปวัฒนธรรมจีน) ผู้ถือครองต้นฉบับรัตนมณีกวีจีน ชุด “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน” ฉบับสมบูรณ์ของ “อาจารย์ยง” ถาวร สิกขโกศลเป็นบุคคลสำคัญที่อยู่เบื้องหลังการจัดพิมพ์เผยแพร่งานของ ยง อิงค์เวทย์แทบทุกเล่ม (และทุกชุด) โดยเฉพาะผลงานเล่มนี้กว่าที่จะผลิตเป็นรูปเล่มได้ ถาวร สิกขโกศลได้ใช้เวลาในการชำระต้นฉบับและตรวจสอบความถูกต้องเป็นเวลาหลายปี ดัง “คำชี้แจง” ระบุว่า “การชำระต้นฉบับและการจัดพิมพ์ล่าช้ามาก มีปัญหาใหญ่เรื่องการพิมพ์ตัวอักษรจีน ซึ่งมีอักษรโบราณอยู่ มาก...” (Ingkhawet, 2011 : 6)

การจัดพิมพ์งานของอาจารย์ยง ยังได้รับการส่งเสริมและกำลังใจจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มาโดยตลอด ซึ่งถาวร สิกขโกศล เคยปรารภให้ทราบทั่วกันว่า พระองค์ทรงมีพระราชประสงค์ให้งานแปลของ ยง ได้แพร่หลายในวงกว้าง “คำนำ” ในหนังสือ “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน” ได้ระบุถึงพระราชดำริด้านความสำคัญของกวีนิพนธ์จีนและความสำคัญของผลงานอาจารย์ยงว่า

“คนไทยกับคนจีนสัมพันธ์กันมาช้านาน แต่เมื่อกล่าวถึงวรรณคดีจีนแล้ว เรารู้จักแต่ เฉพาะพงศาวดารจีนที่แปลออกสู่ภาษาไทย วรรณคดีแขนงอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกวีนิพนธ์จีน เรารู้จักกันน้อยมาก จึงนำยินดีที่อาจารย์ ยง อิงค์เวทย์ผู้รู้ทางจีนวิทยาอย่างลึกซึ้งได้แปลและอธิบายกวีนิพนธ์จีนไว้นับเป็นร้อยบาท”

และข้อความคำนำช่วงท้ายว่า

“หวังว่าหนังสือนี้จะเป็นประโยชน์แก่วงการจีนศึกษาของไทย ทำให้การศึกษาวรรณคดีจีนกว้างขวางขึ้น และทำให้สัมพันธ์ไมตรีระหว่างชาวจีนกับชาวไทยเจริญสถาพรยิ่งขึ้นไป”

เห็นได้ว่างานแปลวรรณกรรมจีนของยงไม่เพียงได้รับการยอมรับและความเชื่อถือจากกลุ่มผู้อ่านปุถุชนทั่วไป แม้กระทั่งพระบรมวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ของไทยก็ยังให้การยอมรับในคุณภาพการแปลและตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์ในการเผยแพร่ให้เป็นที่แพร่หลายอีกด้วย

2. ชนิดของสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่

3 ช่วงสมัยดังเกริ่นนำข้างต้น ได้ปรากฏงานแปลกวีนิพนธ์จีนโดยยง อิงค์เวทย์ทั้งสิ้น 9 แห่ง เพื่อให้สามารถมองเห็นภาพการแพร่หลายของสิ่งพิมพ์แต่ละชนิดตามลำดับก่อน-หลัง ในที่นี้ขอแสดงข้อมูลในรูปตาราง จากนั้นจะแจกแจงความสำคัญของสิ่งพิมพ์แต่ละชนิด และจะอภิปรายขอบข่ายของกวีนิพนธ์จีนแต่ละยุคสมัยที่ยัง ได้แปลไว้เป็นลำดับต่อไป

ตารางที่ 1 ผลงานแปลกวีนิพนธ์จีนโดยยง อิงคเวทย์ ช่วงปี พ.ศ. 2507-2554

ชนิดสิ่งพิมพ์	ปีที่พิมพ์ เผยแพร่	แหล่งจัดพิมพ์เผยแพร่	หมายเหตุ
1) บทความ นำเสนอบทกวียุคสมัยสำคัญ ๆ ของจีน ได้แก่ ชุนชิว จ้านกั๋ว ฮั่น สามก๊ก และถัง	2507-2519	วารสารจันทร์เกษม	สามารถสืบค้นต้นฉบับได้จาก หอสมุดแห่งชาติ (เทเวศน์)
2) เอกสารประกอบการสอน วิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ--- สังเขปวิวัฒนาการของกวีนิพนธ์จีน	ราวปี 2518-2522	(ไม่ได้จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม หนังสือ ต้นฉบับเป็น เอกสารคำสอน)	อนุรักษ์ต้นฉบับไว้โดย ถาวร สิกขโกศล
3) หนังสือ (1) ชื่อ เพลงแห่งชีวิตของจีน	ม.ป.ป. ราวปี 2529	ศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษ	สิ่งพิมพ์งานแปลบทกวีจีนเล่ม แรกของ ยง อิงคเวทย์ที่ได้จัด พิมพ์เป็นรูปเล่มหนังสือ (บท กวีบางส่วนในเล่มเคยเผย แพร่ในวารสารจันทร์เกษม)
(2) ยงนิพนธ์พจนานุกรม	19 ตุลาคม 2530	ที่ระลึกในงานพระราชทาน เพลิงศพ นายยง อิง คเวทย์	มีตัวอย่างการเผยแพร่บทกวี ถึง ซึ่งไม่ค่อยพบเห็นในสิ่ง พิมพ์ชิ้นอื่น ๆ ของผู้แปล
(3) วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน ชื่อจิง ผู้ฉื่อ	มกราคม 2532	มูลนิธิเสฐียรโกเศศ- นาคะ ประทีป	เผยแพร่ในงานสถาปนากิจศพ นางอรุณ โปษยะจินดา
ชุด “กวีนิพนธ์จีน 3 ยุค” (4) ชื่อจิง บุษบาชื่อแรกของกวีนิพนธ์จีน (5) ผู้ฉื่อ ผกางามแห่งจินใต้ (6) โจโฉ โจผี โจลิต ยอดกวียุคสามก๊ก	2535	สำนักพิมพ์อินทยางบริษัท นานมี	มีเนื้อหาตรงกับ วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน: ชื่อ จิงผู้ฉื่อ
(7) วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน	2554	มูลนิธิเผยแพร่คุณธรรมเพื่อ การสงเคราะห์จิตใจคน	รวมบทกวีจีนตั้งแต่ยุคราช วงศ์โจวถึงยุคตงจิ้น

2.1 บทความ

กวีนิพนธ์จีนโบราณที่เผยแพร่ในวารสาร “จันทร์เกษม” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507 เป็นต้นมาถึงปี พ.ศ. 2519 มีด้วยกัน 7 รายการ สามารถแบ่งช่วงระยะเวลาที่เผยแพร่ออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2507-2509 ช่วงปี พ.ศ. 2513 และปี พ.ศ. 2519 แต่ละรายการได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ภายใต้ชื่อหัวข้อบทความและรายละเอียดของการจัดพิมพ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย (1) “วรรณคดีสมัยขงจื้อ (กลอนสามร้อยบท)” ฉบับที่ 57 มีนาคม-เมษายน 2507 (หน้า 40-52)

(2) “อันเนื่องมาแต่ ‘ขุนชีว’ ของขงจื้อ” ฉบับที่ 58 พฤษภาคม-มิถุนายน 2507 (หน้า 32-48) (3) “ตำนานขนมจ้ำงและจินตกวินคนแรกของจีน (1)” ฉบับที่ 63 มีนาคม - เมษายน 2508 (หน้า 24-39) (4) “ตำนานขนมจ้ำงและจินตกวินคนแรกของจีน (2)” ฉบับที่ 65 กรกฎาคม - สิงหาคม 2508 (หน้า 58-72) (5) “วรรณคดีสมัยอัน” ฉบับที่ 62 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2509 (หน้า 64-86) และฉบับที่ 72 กันยายน - ตุลาคม 2509 (หน้า 37-52) (6) “โจโฉ โจผี โจสิด ยอดกวียุคสามก๊ก” ฉบับที่ 92 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2513 (หน้า 4-29) (7) “เตาโผ อรรถกวีที่ยิ่งใหญ่สมัยถัง” ฉบับที่ 128 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2519 (หน้า 8-32) (8) “เทวทวิหลีแป๊ะ” ฉบับที่ 133 พฤศจิกายน-ธันวาคม 2519 (หน้า 22)

2.2 เอกสารประกอบการสอน

หนังสือ “ยงนิพนธ์พจน์ไว๋ อนุสรณ์” ได้ระบุถึงเอกสารประกอบการสอนที่ท่านเคยเรียบเรียงและเผยแพร่ในหมู่ลูกศิษย์ของท่าน ประกอบด้วย (1) “สังเขปวิวัฒนาการของกวีนิพนธ์จีน” เอกสารประกอบคำบรรยายแก่นิสิตวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เผยแพร่ราวปี พ.ศ. 2518 ความยาว 43 หน้า (ขนาดกระดาษมาตรฐาน B4) (2) “วรรณกรรมจีนในภาษาไทย” เอกสารประกอบคำบรรยายที่ใช้แสดงแก่นิสิตปริญญาโทภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2522

คำนำหนังสือ “ยงนิพนธ์พจน์ไว๋ อนุสรณ์” ยังทำให้ทราบได้ว่า เอกสารประกอบการบรรยายหัวข้อ “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน” ที่อาจารย์ยังเคยเรียบเรียงไว้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ภาคคือ

“วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีนเล่ม 1” เนื้อเรื่องกล่าวถึงวิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน ตั้งแต่สมัยขงจื้อ (พุทธศักราชที่ 8-62) จนสิ้นราชวงศ์จิ้น (พุทธศักราชที่ 807-936) พร้อมตัวอย่างบทกวีนิพนธ์และกวีผู้มีชื่อเสียง ความยาว 450 หน้า (ขนาดกระดาษมาตรฐาน B4) เนื้อหาส่วนใหญ่ปรับปรุงจากที่เคยเผยแพร่ในวารสาร “จันทร์เกษม” เนื้อหาภาคแรกนี้เรียบเรียงตั้งแต่ พ.ศ. 2518-2525

ภาคสอง คือ “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีนเล่ม 2” ข้อความตอนหนึ่งในคำนำระบุว่

“เรื่องนี้วางเค้าโครงไว้ว่าจะกล่าวถึงลักษณะกวีนิพนธ์จีนตั้งแต่สมัยราชวงศ์เหนือใต้ (พ.ศ. 850-1132) จนถึงสิ้นราชวงศ์หยวน (พ.ศ. 1749-1911) รวม 4 ยุค แต่ได้เลือกเขียนตอนสำคัญ คือ สมัยราชวงศ์ถัง (พ.ศ. 1161-1450) อันเป็นยุคทองของวรรณคดีจีนก่อน เขียนเรื่องหลี่ป้อและตู้ผู้กวีดีเด่นที่สุดของจีนจนจบ และได้แปลบทกวีนิพนธ์เด่น ๆ ของกวีรายอื่นอีกหลายราย บางบทแปลค้ำไว้ แล้วข้ามไปเขียนเรื่องกวีนิพนธ์ประเภทอื่นจนจบ แต่ยังคงค้ำส่วนอื่น ๆ อยู่อีกมาก ส่วนที่เขียนเสร็จแล้วได้ปรับปรุงเป็นบทความตีพิมพ์ในวารสารจันทร์เกษมได้ 3 เรื่อง” (Ingkhawet, 1987 : 33-34)

2.3 หนังสือ

สิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือที่พิมพ์เผยแพร่รายการได้แก่

2.3.1 “ชื่อ เพลงแห่งชีวิตของจีน”

พิมพ์เผยแพร่โดยสำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์ (บางกอกน้อย) ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ (บรรณานุกรมในเล่มคือ นิธิ เอียวศรีวงศ์) กวีนิพนธ์จีนที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้มีด้วยกัน 66 บทส่วนใหญ่เป็นบทกวีที่มีชื่อเสียงยุคถัง ประกอบด้วยบทกวีของหลี่ป้อ ตู้ผู้ ไป๋จิวี้ หวางจื่อฮว่าน หลิวจยวน เมิ่งฮ่าวหราน หลี่ซางอัน

คู่มือ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีบทกวีเกาหลยวนหมิง ที่เคยเผยแพร่ในวารสารจันทร์เกษมมาก่อนแล้ว ภายในเล่มไม่ได้ระบุชื่อ
นักกวีและชื่อบทกวีเป็นภาษาจีน บทกวีบางบทกวีที่จะสืบค้นและเทียบเคียงว่าเป็นของนักกวีจีนท่านใด

2.3.2 “ยงนิพนธ์พจนไว้ อนุสรณ์”

จัดพิมพ์เป็นหนังสือที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพของ ยิงคเวทย์ (ในวันจันทร์ที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2530) มีตัวอย่างบทกวีจีน 14 บทในเล่ม แต่ส่วนใหญ่ซ้ำกันกับบทกวีใน “ชื่อ เพลงแห่งชีวิตของจีน” บทกวีในเล่ม ส่วนใหญ่เป็นบทกวีที่มีเนื้อหาโศกเศร้ารันทด เช่น “ซั้ประทม” 遣悲怀 (ผลงานหยวนเจิน) “ชื่อเจ็ดก้าว” 七步诗 (โจสิด) “ชื่อสี่โศก” 四愁诗 (จางเหิง) “พิณแพรว” 锦瑟 (หลี่ซางอิ่น) “ลำน้าขอมเมืองเอียน” 燕歌行 (โจผี) “นางงามหงอ” 虞美人 (หลี่โฮ่วจู่) เป็นต้น ภายในเล่มยังได้แนะนำประวัติศาสตร์ยุคสามก๊กและความสำคัญของวรรณกรรมสามก๊กโดยสังเขป รวมถึงบทความฉบับย่อชื่อว่า “อ่านทำไม” ชี้แจงถึงประโยชน์จากการอ่านซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ดีของ “ผู้ดี” ชาวจีน แสดงให้เห็นถึงความพยายามรักษาขนบที่ดั้งเดิมของชาวจีนด้านการปฏิบัติตามคำสอนของบรรพบุรุษที่ได้พยายามปลูกฝังบุตรหลานให้ดำเนินตามรอยเท้าปราชญ์ที่มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์จีน

2.3.3 “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน: ชื่อจิง ฉู่ฉือ”

จัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่ในงานฉาปนกิจศพนางอรุณโปษยะจินดา ภายใต้การสนับสนุนโดยมูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป โดยบริษัทเคล็ดไทยจำกัด พิมพ์ครั้งแรกในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2532 วัตถุประสงค์ในการจัดพิมพ์ระบุว่า “ประสงค์ที่จะตีพิมพ์และเผยแพร่วรรณกรรมชั้นดี” ต่อมาทางมูลนิธิยังตีพิมพ์เพิ่มสำหรับวางจำหน่ายทั้งภายในประเทศและในประเทศจีนด้วย (Ingkhawet, 1989 : 33-34) ภายในเล่มแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 แนะนำชื่อจิง บุชบาชื่อแรกของกวีนิพนธ์จีน มีตัวอย่างบทกลอนชื่อจิงจำนวน 48 บท ตอนที่ 2 แนะนำนักกวีจีนชูหยวนจินตกวีคนแรกของจีน มีตัวอย่างกลอน “หลี่เซา” 离骚 ของชูหยวน 3 ตอน นอกจากนั้นยังมีตัวอย่างของร้อยแก้วประเภท “ฟู” ของซ่งอวี (宋玉 ยง ถอดเสียงอ่านว่าซ่งยู) อีก 1 บท คือ “บทฟูพากย์จีนหรือฟูนายเต็งผู้ผู้กำมัซ” 登徒子好色赋

2.3.4 “กวีนิพนธ์จีน 3 ยุค”

ประกอบด้วย “ชื่อจิง บุชบาชื่อแรกของกวีนิพนธ์จีน” “ฉู่ฉือ ผกางามแห่งจินใต้” และ “โจโล โจผี โจสิด ยอดกวียุคสามก๊ก” พิมพ์เผยแพร่เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2535 โดยสำนักพิมพ์อินหยาง (บริษัทนานมี จำกัด) เป็นชุดที่ค่อนข้างเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากกว่าชุดใดหรือเล่มใดในบรรดาสังพิมพ์งานแปลบทกวีนิพนธ์จีนของยงที่เคยตีพิมพ์เผยแพร่มาทั้งหมด

“ชื่อจิง บุชบาชื่อแรกของกวีนิพนธ์จีน” มีการนำเสนอเนื้อหาภายในเล่มตรงกันกับตอนที่ 1 ของหนังสือ “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน: ชื่อจิง ฉู่ฉือ” (มูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป 2532) คือแบ่งเป็น 5 บท ได้แก่ บทที่ 1 ภาวการณ์บ้านเมืองสมัยราชวงศ์โจว บทที่ 2 ชีวิตประวัติของชงจื่ออย่างสังเขป บทที่ 3 เนื้อเรื่องของหนังสือชื่อจิง บทที่ 4 คำแปลกลอนบางบทในชื่อจิง และบทที่ 5 วิเคราะห์กลอนชื่อจิง

“ฉู่ฉือ ผกางามแห่งจินใต้” แนะนำชีวิตและผลงานของชูหยวน และบทกวี “หลี่เซา” ที่เคยพิมพ์เผยแพร่ในตอน 2 ของ “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน: ชื่อจิง ฉู่ฉือ” เนื้อหาแบ่งเป็น 5 บทใหญ่ ได้แก่ บทที่ 1 แนะนำสังเขปภาวการณ์สมัยรัฐ บทที่ 2 ตำนานขนมจ้ำงและชีวิตของชูหยวน บทที่ 3 บทนิพนธ์ชูหยวน บทที่ 4 คำแปลกลอนหลี่เซา

ของซูหยวน และบทที่ 5 กวีรุ่นหลังซูหยวนและความหมายของฉู่ฉือ บทกวีที่สำคัญที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ประกอบด้วย “เก้าเพลง” 九歌 “หลี่เซา” 离骚 และ “ฟูเต็งถู่ฉือผู้กามัซ” 登徒子好色赋 (ฉบับจีจินเกาะแก้ไขเป็น “ฟูเต็งถู่ฉือผู้กามัซ”)

“โจโล โจผี โจสิต ยอดกวียุคสามก๊ก” เนื้อหาแบ่งออกเป็น 6 บท ได้แก่ บทที่ 1 ภาวะการเมืองบ้านเมืองในศักราชเจี้ยนอานและสมัยสามก๊ก บทที่ 2 กวีนิพนธ์ของโจโล บทที่ 3 กวีนิพนธ์ของโจผี บทที่ 4 กวีนิพนธ์ของโจสิต บทที่ 5 กวีนิพนธ์ของ “เจ็ดเสี่ยวเจี้ยนอาน” และบทที่ 6 ท่วงทำนองของกวีนิพนธ์ในศักราชเจี้ยนอาน บทย่อยกรອງที่ปรากฏเป็นของโจโล 3 บท โจผี 5 บท โจสิต 5 บทและ “เจ็ดเสี่ยวเจี้ยนอาน” อีก 3 บท

2.3.5 “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน”

จัดพิมพ์เพื่อเป็นที่ระลึกงานฉลองวชิรมงคลสมโภชกทศวรรษจีจินเกาะ เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2554 โดยมูลนิธิเผยแผ่คุณธรรมเพื่อการสงเคราะห์จีจินเกาะ (ต่อไปจะเรียกสิ่งพิมพ์นี้ว่า “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน” (ฉบับจีจินเกาะ)) พิมพ์เผยแพร่จำนวน 1,000 เล่ม จำนวนหน้ารวม 487 หน้า เนื้อหาภายในเล่มแบ่งออกเป็น 6 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ชื่อจิง บุชบาชื่อแรกของกวีนิพนธ์จีน ตอนที่ 2 ซูหยวน ตอนที่ 3 กวีนิพนธ์สมัยฮั่น ตอนที่ 4 กวีนิพนธ์สมัยสามก๊ก ตอนที่ 5 กวีนิพนธ์สมัยยุ่ย ตอนที่ 6 กวีนิพนธ์สมัยจิ้น เป็นตัวเล่มที่ได้รับการ ปรับปรุงแก้ไขจากผลงานแปลกวีนิพนธ์ที่เคยได้รับการเผยแพร่ก่อนหน้านี้ทั้งหมดของยงภายใต้ขอบเขตเนื้อหาโดยรวม 14 หมวด ดังจะแนะนำในตารางที่ 2 ของหัวข้อต่อไป “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีน” ฉบับจีจินเกาะนี้ ตีพิมพ์เผยแพร่เฉพาะหมวดที่ 1-11 ยังขาดหมวดกวีนิพนธ์ยุคถังและช่วงที่ไม่ได้ตีพิมพ์รวมอยู่ในการจัดพิมพ์ครั้งนี้

3. ขอบเขตงานแปลกวีนิพนธ์จีน

3.1 ขอบเขตงานแปลกวีนิพนธ์จีนด้านยุคสมัย

“ประวัติและผลงานของนายยง อิงคเวทย์” ในหนังสือ “ยงนิพนธ์พจน์ไว้ อนุสรณ์” ได้รับความขอบเขตกวีนิพนธ์จีนที่ ยง อิงคเวทย์เรียบเรียงและแปลว่า “เป็นบทกวีที่แพร่หลายในประวัติศาสตร์จีนตั้งแต่ยุคก่อนราชวงศ์โจวจนถึงราชวงศ์หยวนทั้งสิ้นเกือบ 250 บท คิดเป็นจำนวนวรรณกรรมทั้งสิ้นประมาณ 7,000 วรรค คิดเป็นจำนวนคำอักษรจีนประมาณ 35,000 - 40,000 คำ” (Ingkhawet, 1989 : 35) นอกจากนั้นยังได้แบ่งหัวข้อที่ ยงแปลไว้ออกเป็น 14 หมวด ตามยุคสมัย รูปแบบการประพันธ์ของจีนและตามชื่อหัวข้อที่ผู้แปลตั้งไว้ ได้แก่

ตารางที่ 2 หมวดหมู่หัวข้องานแปลกวีนิพนธ์จีน โดยยง อิงคเวทย์

(1) ชื่อจิง บุชบาชื่อแรกของกวีนิพนธ์จีน (2) ฉู่ฉือ ผกาสามแห่งจินใต้ (ซูหยวนจินตกวีคนแรกของจีน) (3) จากจินซี (ฮองเต้) สู่สามก๊ก (4) ฟู กวีนิพนธ์แห่งมณฑลศิลป์ทางภาษา (5) เยว่ผู้ จากเพลงชาวบ้านสู่ราชสำนัก (6) ชื่อสมัยฮั่นตะวันตก (7) ชื่อสมัยฮั่นตะวันออก (8) โจโล โจผี โจสิต ยอดกวียุคสามก๊กและกวีร่วมสมัย (9) เจ็ดเมธิดังไผ่และกวีราชวงศ์ยุ่ย (10) กวีนิพนธ์ยุคราชวงศ์จิ้นตะวันตก

(11) ยอดกวีเถาวยวนหมิงและกวีนิพนธ์ราชวงศ์จิ้นตะวันออก (12) หลี่ป้อ ตู่ฝู ป้อจู่อี้ เพชรน้ำเอกในหมู่กวีจิ้น (13) กวีเด่นบางท่านในยุคราชวงศ์ถัง (14) ฉือ กวีนิพนธ์พรรณนาอารมณ์¹⁰

ขอบเขตหัวข้องานแปลทั้ง 14 หมวดดังกล่าวเคยได้รับการจัดพิมพ์และตีพิมพ์เผยแพร่ในสิ่งพิมพ์ชนิดต่าง ๆ รวม 7 ชนิดดังแจกแจงในตารางที่ 1 ซึ่งจากการประมวลผลพบว่าหัวข้อที่ได้รับการตีพิมพ์ซ้ำค่อนข้างมากกว่าหัวข้ออื่นคือจำนวน 3-4 ครั้ง ได้แก่ (1) ชื่อจิงฯ (2) ฉู่ฉือฯ (8) โจโฉ โจผี โจสิดฯ และ (12) หลี่ป้อ ตู่ฝู ป้อจู่อี้ (ไม่รวมเอกสารประกอบคำบรรยายและแหล่งตีพิมพ์ที่เผยแพร่บทกวีเพียงบางบทของแต่ละหมวด) ขอบข่ายหัวข้องานแปลบทกวีจิ้นแต่ละยุคสมัยรวมทั้ง 14 หมวดที่ ยงแปลไว้ได้รับการเผยแพร่ในสิ่งพิมพ์ชนิดใดบ้างและมีหมวดใดบ้างที่ได้รับความนิยมในการตีพิมพ์ซ้ำ สามารถศึกษารายละเอียดได้จากตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 หมวดงานแปลกวีนิพนธ์จิ้นที่เผยแพร่ในสิ่งพิมพ์แต่ละชนิด ระหว่าง ปี พ.ศ. 2507-2554¹¹

ชนิดของสิ่งพิมพ์	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦	⑧	⑨
หัวข้องานแปล	2507-19 จันทร เกษม	2518-22 เอกสาร ประกอบคำ บรรยาย	(2529) เพลงแห่ง ชีวิตของ จิ้น	2530 ยง นิพนธ์ พจนไว้ อนุสรณ์	2532 วกนจ. :ชื่อจิง ฉู่ฉือ	2535 ชื่อจิงฯ นานมี	2535 ฉู่ฉือฯ นานมี	2535 โจ โฉฯ นาน มี	2554 วกนจ. (จิจิน เกาะ)
(1) ชื่อจิง		☒	☒ 1บท		☒	☒			☒
(2) ฉู่ฉือ	☒	☒			☒		☒		☒
(3) สามก๊ก		☒							☒
4) ฟู่		☒							☒

¹⁰ ใน “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จิ้น” (ฉบับจิจินเกาะ) จัดพิมพ์โดยแบ่งเนื้อหาใหม่เป็น 6 ตอน ได้แก่ (1) ชื่อจิง พุชบาช่อแรกของกวีนิพนธ์จิ้น (2) ชูหยวน (3) กวีนิพนธ์สมัยฮั่น (4) กวีนิพนธ์สมัยสามก๊ก (5) กวีนิพนธ์สมัยวุ่ย (6) กวีนิพนธ์สมัยจิ้น

¹¹ ปรับปรุงแก้ไขจากตาราง “TYSG2 ตารางแจกแจงหัวข้อสำคัญในสิ่งพิมพ์แต่ละเล่มของยง อิงคเวทย์ ระหว่างปี พ.ศ.2507-2554” (Jiraphas, 2012 : 71) (หมายเหตุ 1. ชื่อชนิดสิ่งพิมพ์และหัวข้องานแปลในตารางสอดคล้องกับชื่อหมวดงานแปลกวีนิพนธ์จิ้นของยงในตารางที่ 2 และชนิดสิ่งพิมพ์ในตารางที่ 1 แต่ในที่นี่ได้มีการตัดชื่อรองหรือลดย่อคำบางคำให้กระชับเพื่อความเหมาะสมของตาราง 2. วกนจ. หมายถึง “วิวัฒนาการของกวีนิพนธ์จิ้น” หรือ “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จิ้น” 3. ชื่อเฉพาะบางจุดปรับเปลี่ยนเป็นภาษาจีนมาตรฐานเพื่อสื่อสารให้เข้าใจง่ายขึ้น)

ชนิดของสิ่งพิมพ์ หัวข้องานแปล	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙
	2507-19 จันทร์ เกษม	2518-22 เอกสาร ประกอบคำ บรรยาย	(2529) เพลงแห่ง ชีวิตของ จิ้น	2530 ยง นิพนธ์ พจนไว้	2532 วทนจ. :ชื่อจิง	2535 ชื่อจิงฯ นานมี	2535 คู่มือฯ นานมี	2535 โจ โลฯ นาน	2554 วทนจ. (จีจิ้น เกาะ)
(5) เยาว์ผู้		☒							☒
(6) ชื่อ ฮั่นตะวันตก	☒	☒							☒
(7) ชื่อ ฮั่นตะวันออก		☒							☒
(8) โจโล โจผี โจสิด	☒	☒	☒ 1บท	☒ 1บท				☒	☒
(9) เจ็ดเมธิดงไผ่		☒							☒
(10) กวียุคจิ้นตะวันตก		☒							☒
(11) เกาหยวนหมิง และจิ้นตะวันออก		☒							☒
(12) หลี่ไป๋ ตู๋ผู้ ไป๋ จิ่วอี้	☒		☒	☒					
(13) กวีเตนยุคถัง			☒	☒					
(14) ฉือยุคซ่ง			☒						

3.2 กวีนิพนธ์ที่แปลในแต่ละยุคสมัย

ภายใต้ขอบเขตและหัวข้อกวีนิพนธ์จิ้นที่ยัง อิงคเวทย์ได้แปลไว้ทั้ง 14 หมวดดังปรากฏในตารางที่ 2 นั้น ประกอบด้วยจำนวนบทกวีจิ้นของนักกวีในแต่ละยุคสมัยต่าง ๆ จำนวนมาก แม้จะมีการระบุจำนวนบทกวีที่ยังเคยแปลไว้มากถึง 250 บท แต่จากการศึกษาเทียบเคียงจากสิ่งพิมพ์ชนิดต่าง ๆ โดยคร่าวพบว่ายังมีบทกวีจิ้นจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่ได้รับการชำระและเผยแพร่อย่างเป็นทางการโดยเฉพาะบทกวียุคถังและบทกวีประเภท “ฉือ” (หัวข้อที่ 12-14 ในตารางที่ 2) รายชื่อนักกวีและบทกวีจิ้นที่ยังเคยแปลไว้ในตารางที่ 4 ที่จะแนะนำต่อไปนี้ ผู้เขียนขอแจกแจงเฉพาะขอบเขตที่ได้ผ่านการชำระและตรวจสอบความถูกต้องก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ โดยอ้างอิงข้อมูลจาก “วิวัฒนาการกวีนิพนธ์จิ้น” (ฉบับจีจิ้นเกาะ) เป็นหลัก (การถ่ายเสียงชื่อเฉพาะภาษาจิ้นในตาราง อ้างอิงตามแหล่งข้อมูลที่ศึกษา ยกเว้นส่วนที่ผู้เขียนเพิ่มเติมจะถ่ายเสียงอ่านคำเฉพาะเป็นภาษาจิ้นกลาง)

ตารางที่ 4 รายชื่อนักกวีและกวีนิพนธ์จีนแต่ละยุคสมัยที่แปลโดย ยง อิงคเวทย์

ยุคสมัย	นักกวีและผลงาน
<p>1 ยุคก่อนราชวงศ์ฉิน ① ซีอจิง 诗经</p>	<p>◆1ปี้โก้ว (ไซบู) 蔽笱 ◆2กวานจุย 矣睢 ◆3จ้วยเอ๋อร์ (ผักกระชับ) 卷耳 ◆4เถาเยาว์ 桃夭 ◆5กานถาง 甘棠 ◆6 ลิ่งลู่ (เดินฝาน้ำค้าง) 行露 ◆7ฝ่ียวหยิวเหมย์ (เหมยมีหล่น) 標有梅 ◆8เสีงซิง (ดาวจิ๋ว) 小星 ◆9เหมอมีหนงอี (ไฉโลภะไรนา) 何彼襪矣 ◆10ป้อโจว (เรือสน) 柏舟 ◆11ลู่อี (เสื้อเขียว) 绿衣 ◆12เอ๋อร์จื่อเฉิงโจว (ลูกสองล่องยาน) 二子乘舟 ◆13ป้อโจว (เรือสน) 柏舟 ◆14ตี้ตัง (รู่) 蠨蛸 ◆15สือเหริน (นงราม) 碩人 ◆16เหมิง (ชาย) 氓 ◆17เทอกว่าง (โหลกว้าง) 河广 ◆18สือหลี่ (ฟางเรียง) 黍离 ◆19ฟู่หยวน (กระต่ายรอดง่าย) 兔爰 ◆20เฉิงจ้งจื่อ(ขอเถิดเจ้าจ๋า) 将仲子 ◆21หนี่ว์เย่วจี้หมิง (หญิงว่าไก่ขัน) 女曰鸡鸣 ◆22ท้าวซี (เปลือกเออย) 箜篌 ◆23เหยหยิวมันฉ่าว (หญ้าในทุ่งกว้าง) 野有蔓草 ◆24จี้หมิง (ไก่ขัน) 鸡鸣 ◆25เก้อหลู่ (เกือกปาน) 葛屨 ◆26จื่อหู่ (ไต่เขา) 陟岵 ◆27สือสือ (หนูนา) 硕鼠 ◆28ซีซัว (จิ้งหรีด) 蟋蟀 ◆29เจียนเจีย (อ้อ) 蒹葭 ◆30หวงเหนี่ยว (นกขมิ้น) 黄鸟 ◆31หว่านชิว (ดอนลาน) 宛丘 ◆32เหิงเหมิน (ประตูไม้ขวาง) 衡门 ◆33จูลิน (ป่า) 株林 ◆34สือหยิวฉางฉู (ฉางอยู่ลุ่ม) 隰有苕楚 ◆35ฝ่ายเฟิง (ไซลม) 匪风 ◆36เซี่ยเฉียน (ธารใต้ธรณี) 下泉 ◆37ฝู่หยิว (แมลงฝู) 蟋蟀 ◆38สือเซี่ยว (นกเค้า) 鸛鳴 ◆39ตงชาน (ภูเขาตะวันออก) 东山 ◆40ฉางตี้ (ดอกฉางตี้) 常棣 ◆41จ้านลู่ (ฉ่ำน้ำฟ้า) 湛露 ◆42ลิวเย่ (เดือนหก) 六月 ◆43เหมียนสือ (น้ำเจ็ง) 沔水 ◆44ชือกาน (ธารไหล) 斯干 ◆45หวงเหนี่ยวหวงเหนี่ยว (นกเหลืองนกเหลือง) 黄鸟 ◆46ฉางหู่ (ยรรยง) 常武 ◆47ชือเหวิน (อันองค์โฮ่วจี้) 思文 ◆48เหลียงสือ (ผาลงาม) 良耜</p>
<p>② ฉู่ฉือ 楚辞</p>	<p>◆ชู่หยวน 屈原: 1เก้าเพลง 九歌 2กลอนหลีเซา 离骚</p>
<p>2 ยุคจ้านกั๋ว 战国</p>	<p>◆ซ่งอวี 宋玉: (ฟูเต็งฉู่จื่อผู้กามัซม) 登徒子好色赋</p>
<p>3 ยุคฮั่น 汉</p>	<p>◆1เพลงทำนา (ไม่สามารถเทียบเคียงชื่อจีน) ◆2เจี่ยหยี่ 贾谊: บทพุนกผู้ 鵩鸟赋 ◆3ชือหม่าเซียงหยู 司马相如: จื่อชู่ฝู่ (ฟูคุณสุญญา) 子虚赋 ◆4นางจิวเหวินจุน 卓文君: กลอนรำพันเผ้าขาว (ไปโถวหยิน) 白头吟 ◆5ฉางเหิง 张衡: ฟูกลับนา (กวยเถียนฟู) 归田赋 ◆6เสี้ยลู่ (น้ำค้างบนต้นหอม) 薤露 ◆7เฮาหลี่ (ยมคาม) 蒿里 ◆8ล่าน่าเพลงยาว (ฉางเกอสิง) 长歌行 (二曲选一) ◆9ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง: ส้างชานฉ่ายหมี่หู่ (เก็บศากจากบนเขา) 上山采蘼芜 ◆10ปานเจี่ยหยู เจ้าจอมปาน 班婕妤: ย่วนเกอสิง (ล่าน่าขอพิลาป) 怨歌行 ◆11ซงเบ้ง 诸葛亮: เหลียงฝู่หยิน (รำพันภูเหลียงฝู่) 梁甫吟 ◆12ม่อส้างซาง (หม่อนบนทางหว่างนา) 陌上桑 ◆13ซงเซี่ยตงหนานเพี้ย (ยูงทองล่องอากเนย์) 孔雀东南飞 ◆14เจ้าหญิงอูซุน 乌孙公主: ซอระทม 悲愁歌 ◆15ชู่หู่ 苏武: กลอนของชู่หู่(4 บท เลือกแปล 3 บท: ลาพี่น้อง 别兄弟 ลาเมีย 别妻 ลาเพื่อน 别友) ◆16หลี่หลิง 李陵: กลอนหลี่หลิง แต่งให้ชู่หู่ 3 บท 李陵与苏武诗三首 ◆17กลอนฮั่นโบราณไม่ทราบชื่อผู้แต่ง 19 บท</p>

ยุคสมัย	นักกวีและผลงาน
	<p>(1จะจากมือยากจาก 行行重行行 2หญ้าขี้ที่ริมฝั่ง 青青河畔草 3เนินบนสนเขียวปลาส 青青陵上柏 4วันนี้ร่วมเลี้ยงรื่น 今日良宴会 5พ่ายพมืทอดตระหง่าน 西北有高楼 6ท้องธารเก็บโกมล 涉江采芙蓉 7จันทร์ราแจ่มราตรี 明月皎夜光 8ไผ่เดี่ยวเรียวโอนอ่อน 冉冉孤生竹 9ลานในมีไม้ประหลาด 庭中有奇树 10 วามวาดดาวจวงควาย 迢迢牵牛星 11 ทวนรลามาทางไกล 回车驾言迈 12เซียงตงสูง ทั้งเทียร์ 东城高且长 13ขับยานออกทวารบน 驱车上东门 14ผู้ลับนับวันห่าง 去者日以疏 15อายุสาหาเต็มร้อย 生年不满百 16เยียบเยียบเหยียบปลายศก 凛凛岁云暮 17ต้นเหม็นต้ปล้นหนาวจัด 孟冬寒气至 18แขกมาจากเมืองไกล 客从远方来 19เพ็ญจันทร์ข้างผ่องผุด 明月何皎皎)</p> <p>◆18ปานกู่ 班固: กลอนพรรณนาประวัติการณ์ของปานกู่ 班固咏史诗 ◆19จางเหิง 张衡: กลอนสี่โคลก 四愁诗 ◆20ไม่ทราบชื่อผู้แต่ง: กลอนโบราณ สิบห้าตามทัพรบ 古诗十五从军征 ◆21ฉินเจีย 秦嘉: สยสุ (สามีภรรยาคร่ำกมันคง) 赠妇诗 ◆22ลู่หยิว 陆游: กลอนนั่งเรือเล็กเที่ยวหมู่บ้านใกล้เสียง ขึ้นจากเรือเดินกลับ 小舟游近村 捨舟步归 ◆23ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง นำนำให้หน้าม้าที่คู่เซียงยาว 饮马长城窟行 ◆24ซัวเหยียม (ไซ่เหยียน) 蔡琰: กลอนแค้นพิลาป 悲愤诗</p>
<p>4 ยุคสามก๊ก (กลอนพ่อลูก ตระกูลโจโฉ) 三国时期</p>	<p>◆โจโฉ 曹操: 1เซียงลู่สิง (ลำน่าน้ำค้างต้นหอม) 薤露行 2เฮาหลี่สิง (ลำน่านานคาม) 蒿里行 3ซู่ห่านสิง (ลำน่านาวฉกรรจ์) 苦寒行</p> <p>◆โจผี 曹丕: 4ช่านจ๋ายสิง (ลำน่านาธุการ) 善哉行 5เห็นทหารจูงเรือแม่น้ำซิงเหอตองพรากกับภรรยาหลังวันแต่งงาน 清河见挽船士新婚与妻别作 6ฝูงหยงฉือจิว (กุมุทวาปี) 芙蓉池作 7ถ้วนเกอสิง (ลำน่านาเพลงสั้น) 短歌行 8เอียนเกอสิง (ลำน่านาขอเมืองเอียน) 燕歌行</p> <p>◆โจสิด 曹植: 9กลอนเจ็ดก้าว 七步诗 10เหย่เถียนหวงเซวี่สิง (ลำน่านากระจากบทุ่ง) 野田黄雀行 11เซียงส้านเพียน (บทปลาตุกปลาไหล) 蝦鯨篇 12แต่งถวายไปหม่าอ๋องเปียว 赠百马王彪 13กลอนย่วนเกอสิง (ลำน่านาขอแค้น) 怨歌行</p> <p>◆เจ็ดเจียรเจียนอาน: 14หวังช่าน (องชาน) 王粲: กลอนเจ็ดทม 七哀诗</p>
<p>5 ยุควุ่ย (เว่ย) 魏</p>	<p>◆1 พระเจ้าโจยอย (วุ่ยหมิงตี้) 魏明帝: ลำน่านาเพลงยาวของพระเจ้าโจยอย 长歌行</p> <p>◆2กลอนเบ็ดเตล็ดของอิงฉุ 应璩: 杂诗</p> <p>เจ็ดเมธิดังไผ่: ◆3หรววนจี 阮籍: กลอนพรรณนาความรู้สึกของหรววนปู้ปิง 咏怀诗 其一其五其二十一 หนึ่งที่ 1 บทที่ 5 บทที่ 21 ◆4จีคาง 嵇康: กลอนเทพสัญจาร 游仙诗 ◆5หลิวหลิง 刘伶: บทมีชชคุณสตุตี้ 酒德颂</p>
<p>6 ยุคจิ้น 晋</p>	<p>◆1 ผู้สวน 傅玄: กลอนเบ็ดเตล็ด 杂诗 ◆2จางหวา 张华: กลอนรำพึงรัก บทหนึ่งในสามบท 情诗 三首之一 ◆3จางจ้าย 张载: กลอนเจ็ดทม 七哀诗 ◆4จางเสี่ย 张协: กลอนเบ็ดเตล็ด 2 ใน 10 บท 杂诗 十首译二首 ◆5ลู่จี 陆机: กลอนแต่งระหว่างทางสู่ลกเอียง 赴洛道中作 ◆6ลู่หยุน 陆云: กลอนลมช่องเขา 谷风 ◆7พานเยว่ 潘岳: กลอนอาลัยภรรยา 悼亡诗 ◆8จ้าวซือ 左思: กลอนพรรณนาประวัติการณ์ 8 บท 咏史诗八首 ◆9ภรรยาซูป้ออยู่ 苏伯玉妻: กลอนในพาน 盘中诗 ◆10หลิวคิน 刘琨: ซอลมแรง 扶风歌 ◆11กลอนแต่หลูฉินอีกครั้ง 重赠卢谿 ◆12กวอผู 郭璞: กลอนเทพสัญจาร 游仙诗之一 ◆13พระกุมารชีฟ 鸠摩罗什: กลอนสิบอุปมา บทย่อยที่ 1 十喻诗 其一</p>

	◆เถายวนหมิง 陶渊明 : 1 กลับไปเกิดหนา พร้อมคำนำ 归去来兮辞 并序 2 กลอนอยู่สวนนา 5 บท 归田园居五首 3 กลอนนกกลับ 归鸟 4 กลอนตีลูก 责子诗 5 ปลายศกตอบท่านมนตรีทุลสนองจาง 岁暮和张常侍 6 ตีมีเหล่า 20 บท พร้อมคำนำ 饮酒二十首 并序 7 ปลายศกตอบท่านมนตรีทุลสนองจาง 岁暮和张常侍 8 侍 ร่างเงาวิญญาณ 形影神 9 เรื่องแหล่งต้นธารดอกเกา พร้อมกลอน 桃花源记 并诗
--	---

อัตลักษณ์งานแปล – “แบบฉบับอาจารย์ยง”

ด้วยเนื้อหาและปริมาณบทกวีจีนโบราณแต่ละยุคสมัยที่ ยง อิงคเวทย์แปลไว้มีจำนวนมาก และภายใต้โครงสร้างการนำเสนอและรูปแบบการแปลที่ค่อนข้างเป็นแบบแผนเดียวกันได้สะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์งานแปลบทกวีนิพนธ์จีนใน “แบบฉบับอาจารย์ยง” แบบฉบับที่ว่่านี้ประกอบด้วย 1) เป็นงานแปลกึ่งงานวิชาการ 2) เน้นขยายความรู้ในเชิงอรรถ 3) นิยมใช้ “ฉันทลักษณ์เทียบเสมอ” 4) รังสรรค์คำแปลภายใต้เทคนิคหลากหลายวิธี ดังจะแจกแจงรายละเอียดของแต่ละหัวข้อต่อไปนี้

1. งานแปลกึ่งงานวิชาการ

การนำเสนองานแปลบทกวีนิพนธ์จีนใน “แบบฉบับอาจารย์ยง” มีลักษณะที่โดดเด่นถือได้ว่าเป็นอัตลักษณ์งานแปลบทกวีนิพนธ์จีนรูปแบบหนึ่งทั้งของท่านและของไทยกล่าวคือ ก่อนที่ผู้แปลจะแนะนำบทกวี “พากย์จีน” และ “พากย์ไทย” ของนักกวีแต่ละท่านแต่ละยุคสมัย ผู้แปลได้ปูพื้นฐานความรู้ทางการเมืองการปกครองและชีวประวัติบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์จีนที่เกี่ยวข้องแต่ละยุคสมัย รวมถึงการอธิบายความรู้ด้านบ่อเกิดของบทกวีจีนประเภทต่าง ๆ พอเป็นสังเขปเพื่อชักจูงให้ผู้อ่านได้เข้าใจเบื้องหลังภาวการณ์บ้านเมือง ปัจจัยและอิทธิพลที่ส่งผลกระทบต่อแรงบันดาลใจในการประพันธ์บทกวีจีนเหล่านั้น ดังจะเห็นเค้าโครงได้จากการลำดับหัวข้อสารบัญในผลงานบางชนิดของท่านเช่น “กวีนิพนธ์จีน 3” (ดูข้อ 2.3.4) และเมื่อพิจารณาภาพรวมผลงานแปลบทกวีนิพนธ์จีนของยงทั้ง 14 หมวด พบว่าผู้แปลได้ลำดับขอบเขตงานแปลตามวิวัฒนาการกวีนิพนธ์จีนที่สำคัญ ๆ ไล่เรียงมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์โจว จ้านกั๋ว (ข้ามยุคฮั่น) ยุคเว่ย จิ้น ราชวงศ์เหนือใต้ และสิ้นสุดที่ยุคถังเป็นหลัก¹² ซึ่งการลำดับหัวข้อต่าง ๆ ดังกล่าวนี้น ยงได้นำเสนอเคล็ดลับกันระหว่าง: 1) ประเภทกวีนิพนธ์จีน ได้แก่ “ซือจิง” 诗经 “ฉู่ฉือ” 楚辞 “ฟู่” 赋 “เยว่ฝู่” 乐府 2) ยุคสมัยในประวัติศาสตร์จีน เช่น ยุครณรัฐ (จ้านกั๋ว) ฮั่นตะวันตก ฮั่นตะวันออก สามก๊ก วูย (หรือเว่ย) จิ้น 3) นำเสนอผ่านนามกรนักกวีชาวจีนที่มีชื่อเสียง ได้แก่ เถายวนหมิง โจโจ โจอิลิต หลี่ไป่ ตู้ฝู่ โดยเฉพาะ “ตรีเพชรน้ำเอกแห่งยุคถัง” 唐代三大诗人 ประกอบด้วย “ปราชญ์แห่งกวี” 诗圣 หรือตู้ฝู่ “เซียนแห่งกวี” 诗仙 หลี่ไป่ (หลี่ไป่) และ “ราชาแห่งกวี” 诗王 ป๋อจู่อี้ (ไป่จวีอี้) ซึ่งแต่ละท่านล้วนมีผลงานกวีนิพนธ์สืบทอดเป็นหลักฐานปรากฏในปัจจุบันเป็นจำนวนมาก ผู้แปลจึงได้แยกหมวดออกมาแนะนำเป็นการเฉพาะ

¹² จากการศึกษารวบรวมและแจกแจงลำดับรายชื่อกวีนิพนธ์จีนโบราณที่แปลโดย ยง อิงคเวทย์ตามแต่ละยุคสมัยของจีนใน “ZGSTYB:JJ 中国古诗泰译本一览 表 ตารางแสดงการแพร่กระจายงานแปลร้อยกรองจีนโบราณในสำนวนภาษาไทย” โดยผู้เขียน (Jiraphas, 2012: 321-369) พบว่ายังแปลบทกวียุคซ่งเพียงบทเดียวคือบทกวีของลู่อิว (陆游) ชื่อว่า 小舟游近村舍舟步归古诗 (ไม่ปรากฏชื่อบทกวีภาษาไทย) ขณะที่แปลบทกวียุคถังไว้ราว 50 บท

ด้านการตั้งชื่อหมวดผลงานกวีนิพนธ์จีนแต่ละยุคสมัย แต่ละหมวด ผู้แปลก็สามารถตั้งชื่อได้อย่างไพเราะโดดเด่น ทั้งยังดึงดูดความสนใจของผู้อ่านที่มีต่อนัยแห่งหัวข้อนั้น ๆ ด้วย เช่น หมวดที่ 4 “ฟู กวีนิพนธ์แห่งมณฑลศิลปะทางภาษา” ดึงดูดให้ผู้อ่านสนใจว่ากวีนิพนธ์ประเภท “ฟู”¹³ มีลักษณะพิเศษอย่างไร เหตุใดจึงกล่าวว่า “ฟู” เป็นกวีนิพนธ์แห่งมณฑลศิลปะ หรือหมวดที่ 9 “เจ็ดเมธิดงไฟและกวีราชวงศ์ยุย” “เจ็ดเมธิดงไฟ” ประกอบไปด้วยนักกวีท่านใดบ้าง และเหตุใดจึงเรียกว่า “เมธิดงไฟ”¹⁴ เป็นต้น ชื่อหัวข้อในแต่ละหมวดนี้ ฉบับที่ตีพิมพ์เผยแพร่ครั้งล่าสุดโดยมูลนิธิจีนเกาะ (2554) ได้เรียบเรียงใหม่โดยแจกแจงตามยุคสมัยเป็นหลัก (ดู 2.3.5) เป็นที่น่าเสียดายว่าภายหลังการชำระแก้ไข ชื่อหมวดหมู่เดิมบางหมวดได้รับการปรับปรุงเป็นชื่อหัวข้ออื่นแทน แม้ว่าจะสอดคล้องกับรูปแบบการนำเสนอเค้าโครงวิวัฒนาการ กวีนิพนธ์จีนของตัวเล่มแต่ก็ได้ลดความงามทางวรรณศิลป์ของชื่อเรื่องไปไม่น้อย ยกตัวอย่างชื่อเดิม เช่น “ฟู กวีนิพนธ์แห่งมณฑลศิลปะทางภาษา” ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้อยู่ภายใต้หัวข้อ “กวีนิพนธ์แบบฟูอย่างสังเขป” คำเฉพาะ เช่น “เจ็ดเมธิดงไฟ” ปรับแก้ไขเป็น “เจ็ดเมธิดงไฟเจี้ยนอาน” ความงามของชื่อหมวดบางหมวดที่ยังคงไว้คือ “ชื่อจริง บุชบาชื่อแรกของกวีนิพนธ์จีน”(Ingkhawet, 2011 : 16)

ด้านภาษาที่ใช้บรรยาย “ภาวการณ์บ้านเมือง” และชีวประวัติบุคคลสำคัญต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์จีนแต่ละยุคสมัย ยังใช้วิธีการเรียบเรียงคล้ายกับการเล่านิยายอิงประวัติศาสตร์จีนตามที่พบเห็นในนวนิยายคลาสสิกจีนฉบับแปลหลายชนิดของไทย ใช้ภาษาถิ่นทางการคละเคล้ากับภาษาปาก ใช้คำราชาศัพท์ผสมผสานกับคำไทยทั่วไป ดังตัวอย่างการใช้คำบุรุษสรรพนามและสำนวนภาษาต่าง ๆ ตามที่ทำสัญลักษณ์เส้นใต้ในข้อความต่อไปนี้

ช่วงแนะนำกษัตริย์รัชกาลที่ 3 แห่งยุคเว่ย พระเจ้าโจฮอง (ฉีหวางฟาง) หรือ 魏齐王曹芳 ผู้แปลเกริ่นนำว่า “เมื่อพระยุราชโจฮองขึ้นเสวยราชย์แล้ว ในระยะแรก ๆ โจฮองแม่ทัพใหญ่ก็เคารพสุมาอี้ดีอยู่ แต่ต่อมาโจฮองถูกลูกสมุนยุแหย่ เริ่มมีใจระแวงสุมาอี้ โจฮองใช้อำนาจเกินขอบเขต การกินการอยู่เทียบพระเจ้าแผ่นดิน มีเมียหลวงเมียน้อย เต็มบ้าน แอบนำสมุนในพระราชวังพร้อมด้วยครูดนตรี เครื่องดนตรีไปบรรเลงในบ้านของตน โจฮองน้องชายของโจฮองพยายามห้ามพี่ชาย แต่โจฮองไม่เชื่อ” (Ingkhawet, 2011 : 353) หรือเมื่อเล่าถึงภาวการณ์สมัยรัตนรัฐ ข้อความตอนหนึ่งว่า “ซูฉิน 苏秦 มาจากครอบครัวชาวลกเอียง 雒陽 ซึ่งพอมืออันจะกิน เมื่อกลับถึงบ้าน ลาพ่อแม่ออกเดินทางไปที่รัฐต่าง ๆ จนถึงรัฐฉิน พูลวีธิดำเนินนโยบายการต่างประเทศ แต่กษัตริย์รัฐฉินไม่ยอมรับฟัง ซูฉินใช้จ่ายเงินทองหมดตัว ต้องชมชานกลับบ้าน พี่สะใภ้หม้ายไม่หุงข้าวให้กิน เมียไม่พูดด้วย พ่อแม่ไม่นับเป็นลูก ซูฉินรู้ตัวดีว่า งานของตนต้องล้มเหลวเพราะตนยังมีความรู้ไม่ดีพอ จึงค้นหาตำราที่อาจารย์เคยให้ไว้มาศึกษาทั้งกลางวันกลางคืนเป็นเวลา 1 ปี จึงเข้าใจความรู้ที่อาจารย์สอนโดยถ่องแท้” (Ingkhawet, 2011 : 89)

แม้ว่าสำนวนภาษาที่ยังใช้สื่อสารกับผู้อ่านจะมีลักษณะที่คละเคล้ากันดังตัวอย่างข้างต้น แต่ก็เชื่อว่าจะเป็นอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจสาระที่ผู้แปลต้องการนำเสนอ ในทางตรงข้ามกลับเป็นวิธีการสื่อสารที่เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็ว กล่าวโดยสรุปการนำเสนอสาระทางประวัติศาสตร์ก่อนที่จะนำเข้าสู่เนื้อหาการแปลบทกวีนิพนธ์จีนตาม

¹³ บทนิพนธ์ประเภทหนึ่งที่แพร่หลายในยุคฮั่นตะวันตกของจีน มีลักษณะใกล้เคียงร้อยแก้วแต่มีสัมผัส

¹⁴ 魏国竹林七贤：嵇康、阮籍、山涛、向秀、刘玲、阮咸、王戎 เจ็ดเมธิดงไฟกวียุคเว่ย ได้แก่แกเมธิดงไฟราชวงศ์สำคัญ ๆ ที่ปลีกวิเวกไปใช้ชีวิตสันโดษตามป่าเขาลำเนาไพร ได้แก่ ห้วนจี จีคาง หลิวหลิง ชันเทา* เซียงลิว ห้วนเสียน หวังหรง* ชื่อที่มีเครื่องหมาย* ถอดเสียงอ่านโดยผู้เขียน การถอดเสียงคำอ่านชื่อนักกวีรายอื่นอ้างอิงจาก Ingkhawet, 2011 : 365-366

“แบบฉบับอาจารย์ยง” ถือเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนการสอนและงานวิชาการเป็นอย่างยิ่ง สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงานแปลให้เกิดประโยชน์ทั้ง “เชิงลึก” และ “เชิงรอบ” แก่แวดวงวิชาการไทย-จีน ทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงสายเลือดของความเป็นครูและนักวิชาการอันเต็มเปี่ยมของผู้แปลพร้อมกันด้วย

2. เน้นขยายความรู้ในเชิงอรรถ

สาระความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีนยังสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากเชิงอรรถภายใต้หัวข้อ “คำอธิบายเพิ่มเติม” ของบทแปลกวีนิพนธ์แทบจะทุกบทของยง ข้อความรู้อย่างต่าง ๆ ที่ปรากฏใน “คำอธิบายเพิ่มเติม” มีลักษณะเช่นเดียวกับเชิงอรรถที่แสดงแนวทาบทกวีจีนโบราณตามรูปแบบต้นฉบับภาษาจีน ทว่า “คำอธิบายเพิ่มเติม” ในงานแปลบทกวีนิพนธ์จีนของยงค่อนข้างเน้นการเสริมความเข้าใจแก่ผู้อ่านชาวไทยเป็นหลักมากกว่าไม่ได้แปลมาจากเชิงอรรถของต้นฉบับภาษาจีนทั้งหมด วิธีการขยายความรู้ที่ปรากฏในเชิงอรรถของยงมีทั้งการอธิบายความหมายศัพท์-สำนวนที่ปรากฏในภาษาต้นทาง (ภาษาจีน) และการอธิบายความหมายของศัพท์-สำนวนแปลของผู้แปล (หรือภาษาปลายทาง) พร้อมกันด้วย เชิงอรรถในงานแปลของยงเป็นอีกจุดหนึ่งที่ได้ถ่ายทอดอัตลักษณ์งานแปลกวีนิพนธ์จีนโบราณใน “แบบฉบับอาจารย์ยง” โดยมีลักษณะที่น่าสนใจดังนี้ (1) มีการอธิบายความหมายศัพท์ สำนวนโดยนัยของภาษาต้นทางและศัพท์ สำนวนของภาษาปลายทางที่ปรากฏในวรรคหรือบาทของบทกวีแต่ละบทเพื่อให้ได้ใจความที่กระจ่างขึ้น (2) มีการอธิบายข้อความรู้ปิกนกะบุคคลที่อ้างอิงในบทกวี ตลอดจนเค้ามูลเหตุการณ์ ภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่อ้างอิงเพิ่มเติม (3) อธิบายรากคำศัพท์ภาษาจีน เพื่อชี้แจงให้ทราบถึงหลักการตีความความหมายของบทกวีวรรคนั้น ๆ (4) อธิบายเหตุผลและข้อจำกัดในการเลือกสรรศัพท์เฉพาะบางคำ และวิธีการเลือกสรรคำศัพท์ภาษาปลายทางเพื่อนำมาทดแทนภาษาต้นทางในกรณีที่ไม่สามารถสรรหาคำเทียบเสมอ (5) ชี้เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสถานที่บางชื่อ นอกจากจะมีการแนะนำว่าตั้งอยู่ในตำแหน่งใด เมื่อใดแล้วยังได้อธิบายความสำคัญของสถานที่นั้นด้วย (6) การแปลคำเฉพาะบางคำที่ผู้แปลไม่มั่นใจว่าถูกต้องหรือไม่ก็จะอธิบายถึงที่มาของการเลือกใช้คำศัพท์ที่แปลพร้อมระบุแหล่งสืบค้นที่อ้างอิง นอกจากนั้นยังมีการทิ้งท้ายด้วยว่าเป็นประเด็นที่ควรศึกษาต่อยอดต่อไป เป็นต้น

โดยรวมสังเกตได้ว่าเชิงอรรถของยงแฝงไปด้วยสาระความรู้มากมายทั้งความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์การเมือง การปกครองของจีน วิทยาศาสตร์ ปรัชญา ภูมิศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ดาราศาสตร์ พฤกษศาสตร์ สัตววิทยา วัฒนธรรม ศาสตร์ การอธิบายชี้เฉพาะบางคำยังขยายความเข้าใจแก่ผู้อ่านด้วยการเสริมภาพประกอบ และสังเกตเห็นได้ว่าผู้แปลค่อนข้างให้ความสำคัญต่อการอธิบายความต่าง ๆ ที่ปรากฏใน “คำอธิบายเพิ่มเติม” มากพอ ๆ กับความประณีตในงานแปล บทกวีบางบทมีเนื้อหายาวมาก เช่น “กลอนพรรณนาประวัติการณ์ 8 บทของจ้าวซือ” 左思：詠史詩八首 (Ingkhawet, 2011 : 415-426) เนื้อหาบทกวีมีจำนวน 581 ตัวอักษรจีน ยง เสริมเชิงอรรถไว้ถึง 29 ข้อ หรือมากถึง 9 หน้า

3. นิยมใช้ “ฉันทลักษณ์เทียบเสมอ” ในการแปล

ด้านรูปลักษณ์ภาษาปลายทางใน “แบบฉบับอาจารย์ยง” พบว่า (1) บทกวีทุกบทถ่ายทอดด้วยแบบแผนคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองทั้งหมด ในที่นี้ผู้เขียนเรียกว่า “ฉันทลักษณ์เทียบเสมอ” ฉันทลักษณ์ที่นิยมใช้ในงานแปลเป็นฉันทลักษณ์ประเภท “กลอนสุภาพ” ประกอบด้วย “กลอนสี่” “กลอนหก” “กลอนแปด” ซึ่งสามารถเทียบเคียงกับ

รูปแบบคำกลอนภาษาจีนที่แต่ละวรรคมีตัวอักษร 4 คำบ้าง 5, 6 และ 7 คำบ้าง เมื่อถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาไทยแล้วสามารถนำมาเรียงขนานให้เข้าคู่ เทียบเสมอจำนวนคำในบทกวีจีนได้อย่างเป็นระเบียบแบบแผน โดยกลอนแปดเป็นฉันทลักษณ์ที่พบค่อนข้างมากในงานแปลบทกวีจีน “พากย์ไทย” ของอาจารย์ยง ตัวอย่างงานแปลบทกวีจีนที่ยงถ่ายทอดเป็นภาษาไทยที่มีทั้งความหมายและจำนวนคำเทียบเสมอด้านบัพภาษาจีน ได้แก่

① กวีนิพนธ์โจผี—“ลำนําสาธุการ” 曹丕 : 善哉行 (Ingkhawet, 2011 : 317)

แบบคำกลอน : 4 / 4 (คำกลอนในภาษาต้นฉบับวรรคละ 4 ตัวอักษรเทียบเท่า 4 พยางค์ ภาษาแปลมีจำนวนวรรคละ 4 พยางค์เช่นเดียวกัน)

有•美•一•人•婉•如•清•扬•	มี•หนึ่ง•นา•เรศ	ขนง•เนตร•โส•ภี
妍姿巧笑•和媚心肠•	แย้มยิ้มพริ้มทวิ	เปรมปรีดีดวงมาน
知音识曲•善为乐方•	รู้ลำทำเพลง	บรรเลงข้าชาญ
哀弦微妙•清气含芳•	โศกขอสำนาน	บรรสานสุคันธ์
流郑激楚•度宫中商•	รั้วติดกริดกรอ	เพียงออโอดพัน
感心动耳•绮丽难忘•	รื่นจิตเสนาะกรรม	สุขสันต์กมล
离鸟夕宿•在彼中洲•	วิหคคั่นรัง	ยังเกาะกลางชล
延颈鼓翼•悲鸣相求•	ชูคอแข่งชน	ร้องชวนคู่เนา
眷然顾之•使我心愁•	แลดูสุโนก	ให้โศกใจเรา
嗟尔昔人•何以忘忧•	โอ้อโบราณเขา	คลายเศร้าอย่างไร

② กวีนิพนธ์โจผี—“ลำนําสอเมืองเยียน” 曹丕 : 燕歌行 (Ingkhawet, 2011 : 320)

แบบคำกลอน : 7 / 7

别•日•何•易•会•日•难•	วัน•พราก•ง่าย•หาก•พบ•ยาก•นาน
山川悠远路漫漫•	ภูสินธุ์เทียรทูลู่กันดาร
郁陶思君未敢言•	คะนึ่งคุณมุ่งหทัยไปกล้าขาน
寄声浮云往不还•	ฝากคำเมฆาหาย้อนพาน
涕零雨面毁容颜•	ชลนัยน์อาบหน้าพร่านวลคราญ
谁能怀忧独不叹•	ใครที่รินทศไม่ถอนปราณ
展诗清歌聊自宽•	กางกาพย์ขับซอพอสำราญ
乐往哀来摧肺肝•	เกษมเขาเศร้ามาพรวดรวงมาน
耿耿伏枕不能眠•	อาดูรหนุนหมอนหอนศยาน
披衣出户步东西•	สวมเสื้อออกเหย้าก้าวสัจญจาร
仰看星月观云间•	แหงนมองเดือนดาวพราวคั่นานต์
飞鸪晨鸣声可怜•	กระเรียนสงแสงเสียงนำสงสาร
留连顾怀不能存•	ห่วงใยใครเยี่ยมสุดจัดการ

4. เทคนิควิธีในการรังสรรค์คำแปล

ด้านการเลือกสรรคำศัพท์ภาษาไทยเพื่อถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับภาษาจีนของยงค้อนข้างจะโดดเด่น และแพรวพราว ยกที่จะหานักแปลท่านใดมาเทียบเสมือน กล่าวคือ

4.1 พิธีพิถันในการเลือกคำศัพท์ที่มี “เสียงไพเราะ” และ “รูปงาม” เข้าใจเลือกสรรคำราชาศัพท์และ คำศัพท์โบราณที่สร้างความร่วมสมัยเทียบเสมอภาษาต้นฉบับ สามารถพิจารณาตัวอย่างจากกลอน 2 บทข้างต้น เช่น คำราชาศัพท์ ใน “ลำนําสารุการ” และ “ลำนําชอเมืองเอียน” ข้างต้น ได้แก่ นาเรศ (นาง ผู้หญิง) ขนงเนตร (ตาและ คิ้ว) เสนาะกรรม (ไพเราะ) ชลนัยน์ (น้ำตา) ศัพท์โบราณ ได้แก่ โสภี (ความงาม) ภูสินธุ์ (ภูเขาลำน้ำ) ไป (ไม่) อาตุร (ทุกขเวทนา) ศัพท์สูง ได้แก่ เปรมปรีดี (ปลื้มใจ) คัคณานต์ (ฟ้า) เป็นต้น และตัวอย่างเพิ่มเติม เช่น

③ กลอน “ลมช่องเขา” ของลู๋หยุน (ลู๋วีน¹⁵) 陆云：谷风 (Ingkhawet, 2011 : 413)

เนาว่างห่างโลก นิโรศกหรรษศานต์   เพิ่มเชือกแกนทวาร สังสการกลไล

วสันต์กัลยาณ สารทกาลอำไพ   ฟ้าดินมิไว้ให้ โปร่งใจในเรือนคาม

闲居外物·静言乐幽·绳枢结结·瓮牖绸缪·

和神当春·清节为秋·天地则尔·户庭已悠·

4.2 พิธีพิถันในการเลือกใช้ภาษาในแต่ละระดับที่สามารถถ่ายทอดบริบทเทียบเสมอภาษาเดิมได้อย่าง แนบเนียน เช่น บทกลอน “ซือจิง” ซึ่งประพันธ์โดยชาวจีนแต่ละมลรัฐในยุคราชวงศ์โจว กลอน “ซือจิง” มีทั้งที่ประพันธ์ โดยชาวบ้านทั่วไป และที่ประพันธ์โดยข้าราชการชั้นสูง ยังใช้คำศัพท์และภาษาค่อนข้างเรียบง่ายในการถ่ายทอดเนื้อหา บทกวีชาวบ้าน ขณะที่ “กลอนอภิจิตร” ซึ่งประพันธ์โดยข้าราชการชั้นสูง ยังใช้ศัพท์สูง ศัพท์โบราณ คำราชาศัพท์ คำบาลี สันสกฤต เป็นต้นในการแปล (ดูตัวอย่าง “ฉางหู่” ④)

4.3 มีการสร้างสรรค์คำศัพท์เฉพาะเพื่อทดแทนเสียงสัมผัสภายใต้ฉันทลักษณ์ภาษาไทย ในที่นี้ผู้เขียน ขอเรียกคำศัพท์ประเภทนี้ว่า “ศัพท์แปลก” มีลักษณะดังนี้ (1) เป็นคำศัพท์ที่ไม่ค่อยพบเห็นโดยทั่วไปหรือเป็นคำศัพท์ ที่ไม่ได้ปรากฏในพจนานุกรมไทย (2) คำศัพท์ที่ถ่ายเสียงจากคำจีนในต้นฉบับ โปรดพิจารณาในตัวอย่างต่อไปนี้

④ กลอนอภิจิตร “ฉางหู่” 大雅·常武 (Ingkhawet, 2011 : 67)

赫赫明明。王命卿士。南仲大祖。大师皇父。整我六师。以脩我戎。既敬既戒。惠此南国。

王谓尹氏。命程伯休父。左右陈行。戒我师旅。率彼淮浦。省此徐土。不留不处。三事就绪。

赫赫业业。有严天子。王舒保作。匪绍匪游。徐方绎骚。震惊徐方。如雷如霆。徐方震惊。

王奋厥武。如震如怒。进厥虎臣。阞如虓虎。铺敦淮潢。仍执丑虏。截彼淮浦。王师之所。

王旅嗷嗷。如飞如翰。如江如汉。如山之苞。如川之流。绵绵翼翼。不测不克。濯征徐国。

王犹允塞。徐方既来。徐方既同。天子之功。四方既平。徐方来庭。徐方不回。王曰还归。

¹⁵ เสียงภาษาจีนกลาง

จรัสเรืองเมื่องมั่ง ๘ สัจมนตรี
จงจัดหกพหล เตรียมพลแสนยา
ไต้บงอินสื่อ สัจเจิงป้ออิ้วฝู
คลาเยียนถิ่นสู เลียบบริมน้ำไหว
เกรียงไกรไชยเชษฐ ุ พระเดชลูกฟ้า
ฝ้ายสุกุลาทล ระยอย่นลนลาน
๘ แสดงวีรเดช เลศว่าโกรธา
ตั้งทัพริมไหว จับได้เชลยทนต์
ทัพราชดาชเกิน เหมือนเหินเหมือนบิน
ป่าถั่งตั้งสมุทร ยั้งหยุดไปไหว
ราชธรรมค้ำกล ชนสบูชิต
สี่ด้านสุขสงบ สุนบค้ำนัล

หวงฝูผู้มี หนานจั้งปัยกา
จุงน้อมจุงพา ข้าโปรดเทศใต้
คุมพลในจุม ดูแลทัพชัย
บ่พักบ่ไถล ให้เสร็จสามการ
โสตถีลีลา ไซ้มาสัญจาร
ดุจฟ้าร้องสะท้าน สุกผ่านครั้นสกนธ์
โบทกแก้วเสนา แม้นขลาคำรน
ต้อนสูต่าบล ทามพหลภูไนย
เหมือนธารสายสินธุ์ เหมือนหินหุ้มไศล
บ่อาจคดชัย ไต้พิชิตสุพลัน
ฝ้ายสุเป็นมิตร ผลสิทธิ์ราชัน
ฝ้ายสุไปฝัน ๘ หันสู่นคร

ศัพท์ที่ไม่ค่อยนิยมใช้หรือพบเห็นโดยทั่วไป เช่น เชลยทนต์ (หมายถึงเชลย แต่คำที่ตามมาไม่ปรากฏในพจนานุกรม) จุม (ไม่ปรากฏในพจนานุกรม) ทแก้ว (ทหาร) ขลา (ความขลาด ชี้ขลาด) สู (ท่าน) หรือคำศัพท์บางคำในตัวอย่างบทกวีที่ ๕ เช่น ศาตศาต ธานย์ สังคี เป็นต้น

ศัพท์ที่ถ่ายเสียงมาจากภาษาจีน เช่น หวงฝูผู้มี หนานจั้งปัยกา (หวงฝู 皇父 หนานจั้ง 南仲) ไต้บงอินสื่อ สัจเจิงป้ออิ้วฝู (อินสื่อ 尹氏 เจิงป้ออิ้วฝู 程伯休父) เป็นต้น

4.4 ภาษาจีนมีเอกลักษณ์ประการหนึ่งคือใช้คำน้อยแต่กินความมาก กินความได้ครอบคลุม ลึกและกว้าง พบได้ว่าในงานแปลกวีนิพนธ์จีนของยงหลายบท ผู้แปลสามารถใช้กลศิลป์ต่าง ๆ ในการรังสรรค์คำแปลเพื่อรักษาจำนวนคำและความให้เทียบเสมอได้อย่างแนบเนียน

บรรดางานแปลกวีนิพนธ์จีนหลายบท มีตัวอย่างบทกวีที่ผู้แปลเลือกใช้คำที่มีความหมาย เสียง และรูปได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับมาก ยกตัวอย่างบทกลอน “เถาเยาว์” กลอนชื่อจังหวัดโจวหนาน

๕ ชื่อจิง “เถาเยาว์” 诗经·桃夭 (Ingkhawet, 2011 : 25)

桃之夭夭 · 灼灼其华。	之子于归 · 宜其室家。
ต้นเถาเยาว์เยาว์ ดอกเถาลกเพา	สาวเข้าอวาท์ ศรีสง่าเรือนหย้า
桃之夭夭 · 灼灼其华。	之子于归 · 宜其室家。
ต้นเถาเยาว์เยาว์ ดอกเถาลกเพา	สาวเข้าอวาท์ ศรีสง่าเรือนหย้า
桃之夭夭 · 有蕡其实。	之子于归 · 宜其家室。
ต้นเถาเยาว์เยาว์ ผลเถาดาดาซ	สาวเข้าอวาท์ ศรีสง่านิวาสน์
桃之夭夭 · 其叶蓁蓁。	之子于归 · 宜其家人。
ต้นเถาเยาว์เยาว์ ใบเถาหนั้นหนา	สาวเข้าอวาท์ ศรีสง่าคามณิกา

ในบทกลอน “เถาเยาว์” นี้ ยัง ไม่ได้ให้คำอธิบายความในเชิงอรรถ (“คำอธิบายเพิ่มเติม”) มากมาย ผู้แปลได้เสริมเชิงอรรถเพียงข้อเดียว คืออธิบายคำว่า “เถา” (ศัพท์วิทยาศาสตร์ เรียกว่า *Prunus persica* Batsch) สำเนียงจีนแต้จิ๋วเรียกว่า ลูกท้อ) (Ingkhwet, 2011 : 25) ทั้งนี้อาจเนื่องจากภาษาแปลใช้คำที่ได้ระดับเดียวกับความหมายในภาษาจีน มีความเรียบง่ายและง่ายแก่การทำความเข้าใจอยู่แล้ว ถึงกระนั้น “เถาเยาว์” เป็นตัวอย่างบทกวีที่ได้ถ่ายทอดให้เห็นถึงศิลปะการแปลขั้นสูง (ชั้นปรมาจารย์ของไทย) ได้ชัดเจนมาก ศิลปะการถ่ายทอดงานแปลของยงมักแฝงไปด้วยเทคนิค “4 เทียบเสมอ” ได้แก่ (1) “ฉันทลักษณ์เทียบเสมอ” (แปลโดยรูปฉันทลักษณ์คล้ายกันหรือเป็นรูปแบบเดียวกันกับต้นฉบับ) (2) “รูปคำเทียบเสมอ” (3) “เสียงคำเทียบเสมอ” และ (4) “นัยคำเทียบเสมอ” ยกตัวอย่างเช่น 桃之夭夭 เสียงอ่าน “เถาจื่อเยาเยา” “เถา” 桃 หมายถึงผลท้อ “เยาเยา” 夭夭 มีความหมายเป็นภาษาจีนว่า 茂盛 艳丽 หมายถึง งามสะพรั่ง ผู้แปลใช้คำว่า “เยาว์เยาว์” หมายถึง รุ่ง อ่อนวัยมาแปลคำว่า “เยาเยา” 夭夭 เห็นได้ว่าทั้งรูปคำ เสียงและนัยยะสอดคล้องกับภาษาต้นฉบับมากที่สุด การใช้คำว่า “ลกพา” “ดาดาช” “หนั่นหนา” ก็สามารถแทนความหมายคำศัพท์ภาษาจีนแต่ละตำแหน่งได้กลมกลืน ได้แก่ 灼灼 / 有萋 / 萋萋 ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาจีนที่ล้วนมาขยายความหมายของผลท้อแสดงถึงว่าเป็นไม้ดอกที่กำลังเจริญพันธุ์เต็มที่ หรือคำว่า 室家 / 家室 / 家人 ซึ่งมีความหมายคล้าย ๆ กันคือ เรือน เหย้า ซึ่งผู้แปลได้ใช้ลีลาในการรังสรรค์คำศัพท์ที่มีความหมายคล้าย ๆ กันแต่ได้รูปและเสียงที่ไพเราะแทนที่ภาษาต้นทางทั้ง 3 คำ ได้แก่ เรือนเหย้า/นิवासน์/คามณิกา ทั้งสามคำนี้อาจกล่าวได้ว่ารูปคำมากกว่าภาษาต้นฉบับเสียด้วยซ้ำความสามารถในการ “รังสรรค์คำศัพท์ที่มีทั้งรูป-เสียง-ความหมายผนวกรวมเป็นหนึ่งเทียบเสมอภาษาต้นฉบับ” เป็นความสามารถที่นอกจากงานแปลของอาจารย์ยังยากจะพบเห็นในงานแปลวรรณกรรมจีนจีนอื่นใด

4.5 สาเหตุที่บรรดาผู้คร่ำหวอดด้านภาษาไทยและภาษาจีนของไทยมักจะชื่นชมงานแปลของยงว่าสามารถรักษา “อรรถ” และ “รส” ได้เทียบเท่าภาษาต้นฉบับ ในด้านรสน้ำที่ท่านรังสรรค์ นอกจากสามารถใช้คำที่มีเสียงเสนาะ รูปสวยแล้ว การใช้คำกริยาและคำขยายกริยาต่าง ๆ ในบทแปลเห็นได้ว่าสามารถถ่ายทอดความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์หรือพฤติกรรมของตัวละครในภาพกวีชัดเจนมาก ตัวอย่างการรังสรรค์คำศัพท์ที่แสดงจังหวะกิริยาที่กระทำต่อเนื่องเช่น คำแปลบางวรรคในบทกวี “เหลือยสี่ ผลลงาม”¹⁶ คำกวีในบาทที่ 6 莠之挂挂 · 积之乘乘 ภาษาต้นฉบับมีคำซ้ำคือ 挂挂 (อ่านว่า จื้อจื้อ คือเสียงเก็บเกี่ยวข้าว) ผู้แปลใช้คำซ้ำในภาษาไทย เก็บเกี่ยวฉับฉับ ถ่ายทอดบรรยากาศอันคึกคักและอากัปกริยาของการเก็บเกี่ยวพืชผลของชาวเกษตรกรที่เต็มไปด้วยความเชี่ยวชาญและชำนาญ ทั้งยังสามารถสัมผัสได้ถึงเสียงเกี่ยวข้าวของชาวนาได้พร้อมกันด้วย หรือในบาทที่ 8 以开百室 · 百室盈止 ความหลักพรรณนาให้เห็นว่าผลผลิตจากการเกษตรกองพะเนินล้นยุ้งฉางโรงนาเป็นร้อยโรง ล้นทะลักจนปิดประตูไม่ได้ ในที่นี้ผู้แปลถ่ายทอดด้วยคำไทยซึ่งเป็นคำกริยา 4 คำเรียงซ้อนกัน คือ “โกย-กอบ-หอบ-ชน” แม้ว่าจะไม่ตรงกับเนื้อความภาษาต้นทางแต่สามารถบอกความหมายเป็นพหูพจน์ทำให้เห็นภาพความร่วมมือร่วมใจของเหล่าเกษตรกรที่ทำงานกันอย่างแข็งขันจนผลผลิต “ล้นร้อยฉาง” รวมความท้อที่สุดแล้วสอดคล้องกับความหมายภาษาต้นทางอย่างกลมกลืน

¹⁶ “ผล” เหล็กผลหัวไถเจาะลงดิน คำว่า “ศาสต” หมายถึงเสียงปลายอันคมแหลมของเหล็กผล (คำอธิบายเพิ่มเติม Ingkhwet, 2011 : 25)

๑๖ “เหลียงสี่อ ผาลงาม” 良耜 (诗经) (Ingkhawet, 2011 : 69)

翼翼良耜 · 俶载南亩 · 播厥百谷 · 实函斯活 ·

或来瞻女 · 载筐及筥 · 其饁伊黍 ·

其笠伊纠 · 其鍤斯赵 · 以薊荼蓼 · 荼蓼朽止 · 黍稷茂止 ·

获之挈挈 · 积之栗栗 ·

其崇如墉 · 其比如栉 · 以开百室 · 百室盈止 · 妇子宁止 ·

杀时犉牡 · 有捋其角 · 以似以续 · 续古之人 ·

<u>ศาสตศาตงามผาล (1)</u>	ไถด้านแปลงใต้	ร้อยชานยี่หว่านไว้	เมล็ดได้ชี้ว่า
มีคนเยี่ยมเจ้า (2)	เอาแข่งกระต่ายมา	ส่งฟางโภชนา	มาลาคล้องไว้ (3)
มีพลั่วมี <u>ศาสตสร</u>	ใช้คราดหญ้าไซ	ไซหญ้าเนาไป	ข้าวได้เจริญ
<u>เก็บเกี่ยวฉับฉับ</u>	กองทับพะเนิน	สูงตั้งเชิงเทิน	ขีดประเมินหิวสาง (4)
<u>โกยกอบหอบขน</u>	จนล้นร้อยฉาง	หญิงเด็กเล็กกว้าง	พลางลุ่ม <u>สิงคี</u> (5)
เขาไฉงเรียวรี	สี่บพงศ์ประเพณี	สี่บศรีบรรพชน	

คำอธิบายเพิ่มเติม

(1) ศาสตศาต หมายถึงเสียงที่ปลายอันคมของเหล็กผาลหัวไถเจาะลงดิน

(2) มีคนเยี่ยมเจ้า หมายถึง ลูกเมียของชวานามาหาเขาที่ทุ่งนา เพื่อส่งอาหารกลางวันให้กิน

(3) มาลาคล้องไว้ เมื่อชวานาอ้อมข้าวกลางวันแล้ว คงสวมงอบเอาเชือกผูกกับคอให้ติดแล้วทำนาต่อไป

(4) เมล็ดข้าวที่เก็บเกี่ยวได้กองสูงเหมือนเชิงเทินขีด ๆ กัน คล้ายกับซี่ของหิวเสียดเรียงขีดกัน

(5) เมื่อช่วยกันโกยข้าวเข้าฉางจนเต็มทุกฉางแล้ว หญิงและเด็กก็กว้าง แล้วชวานาก็ลุ่มवलุ่มควายที่มีเขาไฉงเขาเรียว เพื่อจัดการเช่นไฉวตามประเพณีของบรรพบุรุษ

บทสรุป

ยง อิงคเวทย์เป็นผู้สร้างคุณูปการถ่ายทอดผลงานแปลกวีนิพนธ์จีนโบราณเป็นภาษาไทยจำนวนมาก อีกทั้งขอบเขตของผลงานแปลยังมีความครอบคลุมแทบทุกยุคสมัยในประวัติศาสตร์จีนหรือครอบคลุม “วิวัฒนาการประวัติศาสตร์วรรณคดีจีน”งานแปลกวีนิพนธ์จีนโบราณ “แบบฉบับอาจารย์ยง” ยังได้สะท้อนให้เห็นถึงภูมิความรู้อันลุ่มลึกทั้งภาษาไทยและภาษาจีน ความชาญฉลาดหลักแหลม ความละเอียดละไมและความเฉียบคมในการ “คัดสรร” คำศัพท์ภาษาไทยที่มีความใกล้เคียงกับภาษาจีนได้เทียบเสมอทั้ง “ประเภทของคำ” “พยางค์เสียง” “ความหมาย” และ “ระดับเสียงของคำ” บรรจงร้อยเรียงเป็นโครงสร้างฉันทลักษณ์ภาษาไทยที่งดงาม อีกทั้งในส่วน “คำอธิบายเพิ่มเติม” ของยง ถือเป็นเทคนิควิธีเสริมการแปลรูปแบบหนึ่งที่สามารถเชื่อมโยงความเข้าใจหรือดึงให้ผู้อ่านได้เข้าถึงผู้เขียนหรือเนื้อแท้ของบทกวีจีนภายใต้บริบทการสื่อสารข้ามภาษาและวัฒนธรรมโดยผ่านสื่อกลางคือ ผู้แปล ได้อย่างใกล้ชิดและแนบเนียน

การสอดแทรกความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ที่มาและความสำคัญของประเภทบทกวีต่าง ๆ ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ผลงานแปลบทกวีจีนของยง มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น งานแปลของยง อิงควเทย์ผ่านกระบวนการงาน “คัดสรร-- จัดสรร-- รังสรรค์” พร้อมเพรียงเช่นนี้จึงได้สะท้อนรูปลักษณ์งานแปลให้วิจิตร บรรเจิดและสร้างสรรค์ เป็นที่นิยมชมชอบของผู้อ่านทั่วไป จัดได้ว่าเป็นผลงานแปลวรรณกรรมจีนในไทยที่ควรได้รับการยกย่องและส่งเสริมให้มีการแพร่หลายทั่วไป

ข้อบกพร่องในงานแปลของยง หากจะกล่าวถึงก็พอจะมีอยู่บ้างเช่น ถ่ายทอดคำเฉพาะหลายคำเป็นภาษาจีนถิ่นส่งผลให้มีเสียงอ่านคลาดเคลื่อนไปจากเสียงภาษาจีนมาตรฐาน การตั้งชื่อบทกวีมีความหมายแปลกแยกไปจากชื่อเดิมของภาษาต้นฉบับหรือการที่บทกวีบางบทผู้แปลไม่ได้ระบุชื่อนักกวี ทำให้การศึกษาเทียบเคียงกับต้นฉบับค่อนข้างยากลำบาก อย่างไรก็ตามก็ตีบทความนี้ถือว่าเป็นการปูพื้นฐานแนะนำขอบเขตและตัวอย่างงานแปลของยง อิงควเทย์ในภาพรวม การศึกษาเปรียบเทียบงานแปลกวีนิพนธ์จีนของยง แต่ละยุคสมัยกับต้นฉบับภาษาจีนเป็นประเด็นที่เห็นควรศึกษาต่อยอดต่อไป

รายการเอกสารอ้างอิง

- Alumni Association of Arts, Chulalongkorn University. (n.d.). *Arts, Chulalongkorn University 100 Years*. Retrieved 2019, from www.art.chula.ac.th/AlumWeb/100years/. (In Thai)
- Chaiwatnaphan, S. (2011). *History of Chinese literature*. Bangkok: Way to Healthy Mind. (In Thai)
- Gia Gu Wen Dictionary. (2015). *The Source of the Meaning of Glyph Evolution* 译·譚·懌·悻·畢·壘. Retrieved 3 March 2019. From http://www.renlu.net/html/jiaguwenzidian_4711.html. (In Thai)
- Ingkhawet, Y. (1970). Cao Cao, Cao Pi, Cao Zhi, Best Poets of the Three Kingdoms Era. *Chandrakasem*, 92,4-29. (In Thai)
- _____. (1992). *Cao Cao, Cao Pi, Cao Zhi, Best Poets of the Three Kingdoms Era*. Bangkok: Yingyang. (In Thai)
- _____. (1976). Du Fu, Great Poet of Non-Fiction of Tang Dynasty. *Chandrakasem*, 128, 8-32. (In Thai)
- _____. (1964). Due to the "Spring and Autumn Annals" of Confucius, *Chandrakasem*, 58, 32-48. (In Thai)
- _____. (2011). *Evolution of Chinese Poetry*. Bangkok: Foundation for spreading virtue to support Cheechinkhor. (In Thai)
- _____. (1989). *Evolution of Chinese Poetry: Classic of Poetry and Verses of Chu*. Bangkok: Sathirakoses-Nagapradipa Foundation. (In Thai)

- _____. (1965). Legend of Zongzi and the First Poet of China (1). *Chandrakasem*, 63, 24-39. (In Thai)
- _____. (1965). Legend of Zongzi and the First Poet of China (2). *Chandrakasem*, 65, 58-72. (In Thai)
- _____. (1976). Li Bai, Fairy Poet of China. *Chandrakasem*, 133, 22. (In Thai)
- _____. (1964). Literature of the Confucian era. (300 Poems). *Chandrakasem*, 57 March-April, 40-52. (In Thai)
- _____. (1966). Literature of the Han Dynasty. A. Rhapsody. *Chandrakasem*, 62, 64-86. (In Thai)
- _____. (1966). Literature of the Han period. B. Department of Music and Ancient Poems. *Chandrakasem*, 72, 37-52. (In Thai)
- _____. (1992). *Shijing, the Oldest Collection of Chinese Poetry*. Bangkok: Yingyang. (In Thai)
- _____. (n.d.). *Summary of the Evolution of Chinese poetry*. Teaching materials for Course Comparative Literature at Srinakharinwirot University. (In Thai)
- _____. (1992). *Verses of Chu, Treasures of Southern China*. Bangkok: Yinyang. (In Thai)
- _____. (1987). *Yong's Poem recollection*. Book in Memory of the Cremation at Temple Somanas Rajavaravihara on October 19th, 1987. (In Thai)
- Ingkhawet, Y. & Sikkhkoson, T. (n.d.). *Poetry, Song of Chinese Life*. Bangkok: Arts and culture (special edition). (In Thai)
- Jiraphas, C. (2012). *Studies on the Spread of Thai Versions of Ancient Chinese Poems in Bangkok Dynasty*. Samut Prakan: Huachiew Chalermprakiet University. (In Thai)
- _____. (2019). Characteristics of the Spread of Ancient Chinese Poems in Thai. *Liberal Studies Review*, 14 (1), 106-118. (In Thai)
- Sikkhkoson, T. (January 10th 2019). Informal interview.